

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 10 december 2025
(OR. en)

12419/25
ADD 13

Interinstitutioneel dossier:
2025/0184 (NLE)

POLCOM 206
COLAC 123

WETGEVINGSBESLUITEN EN ANDERE INSTRUMENTEN

Betreft: Interimovereenkomst inzake handel tussen de Europese Unie, enerzijds, en de Zuidelijke Gemeenschappelijke Markt, de Argentijnse Republiek, de Federale Republiek Brazilië, de Republiek Paraguay en de Republiek ten oosten van de Uruguay, anderzijds

---

WET- EN REGELGEVING VAN DE PARTIJEN
MET BETREKKING TOT GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN

AFDELING 1

Wet- en regelgeving van de Europese Unie

- Verordening (EU) 2024/1143 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende geografische aanduidingen voor wijn, gedistilleerde dranken en landbouwproducten, evenals gegarandeerde traditionele specialiteiten en facultatieve kwaliteitsaanduidingen voor landbouwproducten, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2019/787 en (EU) 2019/1753 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1151/2012 en de uitvoeringsbepalingen daarvan
- Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad, en de uitvoeringsbepalingen daarvan
- Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie van 17 oktober 2018 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft aanvragen tot bescherming van oorsprongsbenamingen, geografische aanduidingen en traditionele aanduidingen in de wijnsector, de bezwaarprocedure, gebruiksbeperkingen, wijzigingen van productdossiers, de annulering van bescherming en de etikettering en presentatie

- Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de definitie, omschrijving, presentatie en etikettering van gedistilleerde dranken, het gebruik van de namen van gedistilleerde dranken in de presentatie en etikettering van andere levensmiddelen en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken, het gebruik van ethylalcohol en distillaten uit landbouwproducten in alcoholhoudende dranken, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 110/2008

AFDELING 2

Wet- en regelgeving van Argentinië

- Ley 25.163 — Vinos y bebidas espirituosas de origen vínico
- Decreto Reglamentario N° 57/2004
- Resolución C 11/04 (INV) — Procedimientos: Inscripciones, Registros, Certificados, Infracciones
- Resolución C 35/02 — Publicación edictos, conforme ley en vigencia (INV)
- Resolución C 8/03 — Registro, protección y derecho al uso de una DOC (INV)
- Resolución C 19/2012 — Condiciones para la elaboración de vinos con IG (INV)
- Resolución 57/2024 — Unificación listado de variedades

- Ley 25.380 — Indicación Geográfica y Denominación de Origen de productos agrícolas y alimentarios
- Ley 25.966 — Modificatoria de la Ley N° 25.380
- Resolución 546/2011 — Aprobación de signos distintivos
- Decreto reglamentario 556/2009 — Reglamenta la Ley 25.380 y su modificatoria
- Resolución 13/2021 — Registro de Indicaciones Geográficas y Denominaciones de Origen de productos agrícolas y alimentarios

AFDELING 3

Wet- en regelgeving van Brazilië

- Portaria INPI/PR n° 04, de 12 de janeiro de 2022
- Decreto n° 4.062, 21 de dezembro de 2001
- Portaria INPI/PR n° 06/2022
- Lei da Propriedade Industrial N° 9279/1996

AFDELING 4

Wet- en regelgeving van Paraguay

- Ley N° 4.923 — De indicaciones geográficas y denominaciones de origen y su Decreto Reglamentario N° 1286/2019

AFDELING 5

Wet- en regelgeving van Uruguay

- Ley N° 17.011 — Ley de marcas
  - Decreto Reglamentario N° 34/999 — Reglamentación de la ley de marcas
-

GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 13.33

AFDELING 1

Geografische aanduidingen van de Europese Unie zoals bedoeld in artikel 13.33

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
België	Beurre d'Ardenne	Boter en andere zuivelproducten, met uitzondering van kaas
België	Fromage de Herve	Kaas
België	Gentse azalea	Bloemen en sierplanten
België	Jambon d'Ardenne	Vlees, vis en bereidingen daarvan
België	Pâté gaumais	Vlees, vis en bereidingen daarvan
België	Plate de Florenville	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
België	Vin mousseux de qualité de Wallonie	Wijn
België	Vin de pays des jardins de Wallonie	Wijn
België	Crémant de Wallonie	Wijn
België	Côtes de Sambre et Meuse	Wijn
België	Peket-Pekêt	Gedistilleerde drank
België	Pèket-Pèkèt de Wallonie	Gedistilleerde drank
België Duitsland Oostenrijk	Korn	Gedistilleerde drank

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
België Duitsland Oostenrijk	Kornbrand	Gedistilleerde drank
Bulgarije	Българско розово масло (Bulgarsko rozovo maslo)	Etherische oliën
Bulgarije	Дунавска равнина (Dunavska ravnina)	Wijn
Bulgarije	Тракийска низина (Trakijska nizina)	Wijn
Tsjechië	České pivo	Bier
Tsjechië	Českobudějovické pivo ¹	Bier
Tsjechië	Žatecký chmel	Oliehoudende zaden en vruchten
Denemarken	Danablu	Kaas
Duitsland	Allgäuer Bergkäse	Kaas
Duitsland	Allgäuer Emmentaler	Kaas
Duitsland	Bayerische Breze/Bayerische Brezn/Bayerische Brez'n/Bayerische Brezel	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Duitsland	Bayerisches Bier	Bier
Duitsland	Bremer Bier	Bier
Duitsland	Dresdner Christstollen/Dresdner Stollen/Dresdner Weihnachtsstollen	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan

¹ Op het grondgebied van Brazilië, Paraguay en Uruguay wordt bescherming van de geografische aanduiding “Českobudějovické pivo” alleen nagestreefd in het Tsjechisch. Op het grondgebied van Uruguay wordt de geografische aanduiding “Českobudějovické pivo” op een niet-opvallende plek op het etiket aan de achterkant van de bierverpakkingen aangebracht. Op het grondgebied van Argentinië wordt bescherming van de geografische aanduiding “Českobudějovické pivo” alleen nagestreefd in het Tsjechisch, met inachtneming van de rechten van houders van handelsmerken en op voorwaarde dat de geografische aanduiding “Českobudějovické pivo” op een niet-opvallende plek op het etiket aan de achterkant van de bierverpakkingen wordt aangebracht.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Duitsland	Holsteiner Katenschinken/Holsteiner Schinken/Holsteiner Katenrauchschinken/Holsteiner Knochenschinken	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Duitsland	Hopfen aus der Hallertau	Oliehoudende zaden en vruchten
Duitsland	Münchener Bier ¹	Bier
Duitsland	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Duitsland	Nürnberger Lebkuchen	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Duitsland	Schwäbische Maultaschen/Schwäbische Suppenmaultaschen	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Duitsland	Schwäbische Spätzle/Schwäbische Knöpfle	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Duitsland	Schwarzwälder Schinken	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Duitsland	Tettnanger Hopfen	Oliehoudende zaden en vruchten
Duitsland	Baden	Wijn
Duitsland	Franken	Wijn
Duitsland	Mittelrhein	Wijn
Duitsland	Mosel	Wijn
Duitsland	Pfalz	Wijn
Duitsland	Rheingau	Wijn
Duitsland	Rheinhessen	Wijn

¹ Op het grondgebied van Brazilië vormt de bescherming van de geografische aanduiding “Münchener Bier” geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Münchener Bier” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die term uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat de term “Münchener Bier” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
Op het grondgebied van Paraguay wordt bescherming van de geografische aanduiding “Münchener” alleen nagestreefd in het Duits.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Duitsland	Württemberg	Wijn
Duitsland	Schwarzwälder Kirschwasser	Gedistilleerde drank
Duitsland	Steinhäger ¹	Gedistilleerde drank
Ierland Verenigd Koninkrijk (Noord-Ierland)	Irish Cream	Gedistilleerde drank
Ierland Verenigd Koninkrijk (Noord-Ierland)	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Gedistilleerde drank
Griekenland	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Griekenland	Καλαμάτα (Kalamata)	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Griekenland	Κεφαλογραβιέρα (Kefalograviera)	Kaas
Griekenland	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (Kolymvari Chanion Kritis)	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Griekenland	Κονσερβολιά Αμφίσσης (Konservolia Amfissis)	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Griekenland	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (Korinthiaki Stafida Vostitsa)	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Griekenland	Κρόκος Κοζάνης (Krokos Kozanis)	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Griekenland	Λυγουριό Ασκληπιείου (Lygourio Asklipiou)	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Griekenland	Μανούρι (Manouri)	Kaas

¹ Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Griekenland	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Suikergoed, cacao en chocolade
Griekenland	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Griekenland	Φέτα (Feta) ¹	Kaas
Griekenland	Αμύνταιο (Amyntaio)	Wijn
Griekenland	Μαντινεία (Mantineia)	Wijn
Griekenland	Νάουσα (Naousa)	Wijn
Griekenland	Νεμέα (Nemea)	Wijn
Griekenland	Ρετσίνα Αττικής (Retsina van Attiki)	Wijn
Griekenland	Σάμος (Samos)	Wijn
Griekenland	Σαντορίνη (Santorini)	Wijn
Griekenland	Τσίπουρο (Tsipouro)	Gedistilleerde drank
Spanje	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Aceite del Bajo Aragón	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Antequera	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Azafrán de la Mancha	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Spanje	Baena	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Cecina de León	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Cítricos Valencianos/Cítricos Valencians	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Φέτα (Feta)” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Feta” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die term uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië, Brazilië en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Feta” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Spanje	Dehesa de Extremadura	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Estepa	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Guijuelo	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Idiazabal	Kaas
Spanje	Jabugo	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Jamón de Teruel/Paleta de Teruel	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Jijona ¹	Suikergoed, cacao en chocolade
Spanje	Les Garrigues	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Los Pedroches	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Mahón-Menorca	Kaas
Spanje	Polvorones de Estepa	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Spanje	Priego de Córdoba	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Queso Manchego ²	Kaas
Spanje	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Sierra de Cádiz	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Sierra de Cazorla	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Sierra de Segura	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Sierra Mágina	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Spanje	Siurana	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Jijona” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Turrón de Jijona” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die term uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en Paraguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Turrón de Jijona” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

² Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Spanje	Sobrasada de Mallorca	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Spanje	Turrón de Alicante ¹	Suikergoed, cacao en chocolade
Spanje	Alicante	Wijn
Spanje	Bierzo	Wijn
Spanje	Calatayud	Wijn
Spanje	Campo de Borja	Wijn
Spanje	Cariñena	Wijn
Spanje	Castilla	Wijn
Spanje	Castilla y León	Wijn
Spanje	Cataluña	Wijn
Spanje	Cava	Wijn
Spanje	Empordà	Wijn
Spanje	Jerez / Xérès / Sherry ²	Wijn
Spanje	Jumilla	Wijn
Spanje	La Mancha	Wijn
Spanje	Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda	Wijn
Spanje	Navarra	Wijn

-
- ¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Turrón de Alicante” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Turrón de almendras tipo Alicante” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die term uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en Paraguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Turrón de almendras tipo Alicante” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
- ² De bescherming van de geografische aanduiding “Jerez / Xérès / Sherry” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Jerez” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die term uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term “Jerez” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Spanje	Penedès	Wijn
Spanje	Priorat	Wijn
Spanje	Rías Baixas	Wijn
Spanje	Ribeiro	Wijn
Spanje	Ribera del Duero ¹	Wijn
Spanje	Rioja ²	Wijn
Spanje	Rueda	Wijn
Spanje	Somontano	Wijn
Spanje	Toro ²	Wijn
Spanje	Utiel-Requena	Wijn
Spanje	Valdepeñas	Wijn
Spanje	Valencia	Wijn
Spanje	Yecla	Wijn
Spanje	Brandy de Jerez	Gedistilleerde drank
Spanje	Brandy del Penedès	Gedistilleerde drank
Spanje	Pacharán Navarro	Gedistilleerde drank
Frankrijk	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	Boter en andere zuivelproducten, met uitzondering van kaas
Frankrijk	Bleu d'Auvergne	Kaas
Frankrijk	Bœuf de Charolles	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Frankrijk	Brie de Meaux	Kaas
Frankrijk	Brillat-Savarin	Kaas
Frankrijk	Camembert de Normandie	Kaas

¹ Er wordt niet gevraagd om bescherming op het grondgebied van Uruguay.

² Er wordt niet gevraagd om bescherming op het grondgebied van Argentinië.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Frankrijk	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Frankrijk	Cantal; fourme de Cantal; cantalet	Kaas
Frankrijk	Chaource	Kaas
Frankrijk	Comté ¹	Kaas
Frankrijk	Emmental de Savoie	Kaas
Frankrijk	Époisses	Kaas
Frankrijk	Génisse Fleur d'Aubrac	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Frankrijk	Gruyère (Frankrijk) ²	Kaas
Frankrijk	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence/Essence de lavande de Haute-Provence	Etherische oliën
Frankrijk	Huîtres Marennes Oléron	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Frankrijk	Jambon de Bayonne	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Frankrijk	Livarot	Kaas
Frankrijk	Pont-l'Évêque ³	Kaas

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Comté” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Comté” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die term uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Comté” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

² Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

³ De bescherming van de geografische aanduiding “Pont-l'Évêque” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Pont-l'Évêque” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term “Pont-l'Évêque” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Frankrijk	Pruneaux d’Agen ¹	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Frankrijk	Reblochon/Reblochon de Savoie ²	Kaas
Frankrijk	Riz de Camargue	Granen
Frankrijk	Roquefort ³	Kaas
Frankrijk	Sainte-Maure de Touraine	Kaas

-
- ¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Pruneaux d’Agen” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “D’Agen” of “Ciruela D’Agen” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 10 (tien) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term “D’Agen” of “Ciruela D’Agen” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
- ² De bescherming van de geografische aanduiding “Reblochon”/“Reblochon de Savoie” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Reblochon” of “Rebleusson” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst op het grondgebied van Argentinië en Brazilië en gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst op het grondgebied van Uruguay, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen en dat een dergelijk gebruik van de term “Reblochon” of “Rebleusson” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
- ³ De bescherming van de geografische aanduiding “Roquefort” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Roquefort” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Roquefort” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Frankrijk	Saint-Marcellin ¹	Kaas
Frankrijk	Selles-sur-Cher	Kaas
Frankrijk	Soumaintrain	Kaas
Frankrijk	Alsace/Vin d'Alsace	Wijn
Frankrijk	Anjou	Wijn
Frankrijk	Beaujolais	Wijn
Frankrijk	Bordeaux ²	Wijn
Frankrijk	Bourgogne ³	Wijn
Frankrijk	Cahors	Wijn

-
- ¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Saint-Marcellin” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Saint-Marcellin” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Saint-Marcellin” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
- ² De bescherming van de geografische aanduiding “Bordeaux” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van het wijnstokras “Bordô” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat een dergelijk gebruik van het wijnstokras “Bordô” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
- ³ De bescherming van de geografische aanduiding “Bourgogne” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Borgoña” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term “Borgoña” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Frankrijk	Chablis ¹	Wijn
Frankrijk	Champagne ²	Wijn
Frankrijk	Châteauneuf-du-Pape	Wijn
Frankrijk	Côtes de Provence	Wijn
Frankrijk	Côtes du Rhône	Wijn
Frankrijk	Côtes du Roussillon	Wijn
Frankrijk	Fronton	Wijn
Frankrijk	Graves	Wijn
Frankrijk	Irouléguay	Wijn
Frankrijk	Languedoc	Wijn
Frankrijk	Madiran	Wijn

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Chablis” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Chablis” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term “Chablis” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

² De bescherming van de geografische aanduiding “Champagne” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Champagne”, “Champaña” of “Método/Méthode Champenoise” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 10 (tien) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Champagne”, “Champaña” of “Método/Méthode Champenoise” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Frankrijk	Margaux ¹	Wijn
Frankrijk	Médoc	Wijn
Frankrijk	Pauillac	Wijn
Frankrijk	Pays d'Oc	Wijn
Frankrijk	Pessac-Léognan	Wijn
Frankrijk	Pomerol	Wijn
Frankrijk	Pommard	Wijn
Frankrijk	Romanée-Conti	Wijn
Frankrijk	Saint-Emilion	Wijn
Frankrijk	Saint-Estèphe	Wijn
Frankrijk	Saint-Julien	Wijn
Frankrijk	Sauternes	Wijn
Frankrijk	Touraine	Wijn
Frankrijk	Val de Loire	Wijn
Frankrijk	Armagnac	Gedistilleerde drank
Frankrijk	Calvados	Gedistilleerde drank

---

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Margaux” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van het wijnstokras “Margot” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat een dergelijk gebruik van het wijnstokras “Margot” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Frankrijk	Cognac ¹	Gedistilleerde drank
Frankrijk	Rhum de Guadeloupe	Gedistilleerde drank
Frankrijk	Rhum de la Martinique	Gedistilleerde drank
Kroatië	Baranjski kulen	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Kroatië	Dalmatinski pršut	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Kroatië	Drniški pršut	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Kroatië Slovenië	Istarski pršut/Istrski pršut	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Kroatië	Krčki pršut	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Kroatië	Dingač	Wijn
Italië	Aceto Balsamico di Modena	Azijn
Italië	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Azijn
Italië	Aprutino Pescarese	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Italië	Asiago ²	Kaas
Italië	Bresaola della Valtellina	Vlees, vis en bereidingen daarvan

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Cognac” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Cognac” of “Coñac” op het grondgebied van Argentinië door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst en van de term “Conhaque” op het grondgebied van Brazilië door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen en dat een dergelijk gebruik van de term “Cognac”, “Coñac” of “Conhaque” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

² De bescherming van de geografische aanduiding “Asiago” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Asiago” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Asiago” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Italië	Cantuccini Toscani/Cantucci Toscani	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Italië	Culatello di Zibello	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Italië	Fontina ¹	Kaas
Italië	Gorgonzola ²	Kaas
Italië	Grana Padano ³	Kaas
Italië	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Italië	Mortadella Bologna ⁴	Vlees, vis en bereidingen daarvan

¹ Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

² De bescherming van de geografische aanduiding “Gorgonzola” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Gorgonzola” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië, Paraguay en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term “Gorgonzola” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

³ De bescherming van de geografische aanduiding “Grana Padano” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Grana” of “Tipo Grana Padano” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term “Grana” of “Tipo Grana Padano” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.
Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

⁴ De bescherming van de geografische aanduiding “Mortadella Bologna” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Mortadella Bologna” of “Mortadela tipo Bologna” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 10 (tien) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term “Mortadella Bologna” of “Mortadela tipo Bologna” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Italië	Mozzarella di Bufala Campana	Kaas
Italië	Pancetta Piacentina	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Italië	Parmigiano Reggiano ¹	Kaas
Italië	Pasta di Gragnano	Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan
Italië	Pecorino Romano ²	Kaas
Italië	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Italië	Prosciutto di Parma ³	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Italië	Prosciutto di San Daniele	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Italië	Prosciutto Toscano	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Italië	Provolone Valpadana	Kaas
Italië	Salamini italiani alla cacciatora	Vlees, vis en bereidingen daarvan

¹ Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

² De bescherming van de geografische aanduiding "Pecorino Romano" vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term "Romano" of "Romanito" door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en Uruguay en dat een dergelijk gebruik van de term "Romano" of "Romanito" vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

³ De bescherming van de geografische aanduiding "Prosciutto di Parma" vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term "Presunto tipo Parma" door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term "Presunto tipo Parma" vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Italië	Taleggio ¹	Kaas
Italië	Toscana	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Italië	Zampone Modena	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Italië	Asti ²	Wijn
Italië	Barbaresco	Wijn
Italië	Barbera d'Alba	Wijn
Italië	Barbera d'Asti	Wijn
Italië	Bardolino/Bardolino Superiore	Wijn
Italië	Barolo	Wijn
Italië	Brachetto d'Acqui/Acqui	Wijn
Italië	Brunello di Montalcino	Wijn
Italië	Campania	Wijn
Italië	Chianti	Wijn
Italië	Chianti Classico	Wijn
Italië	Conegliano — Prosecco/Conegliano Valdobbiadene — Prosecco/Valdobbiadene — Prosecco	Wijn

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Taleggio” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Taleggio” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term “Taleggio” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

² De bescherming van de geografische aanduiding “Asti” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “método Asti” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term “método Asti” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Italië	Dolcetto d'Alba	Wijn
Italië	Emilia/dell'Emilia ¹	Wijn
Italië	Fiano di Avellino	Wijn
Italië	Franciacorta	Wijn
Italië	Greco di Tufo	Wijn
Italië	Lambrusco di Sorbara	Wijn
Italië	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Wijn
Italië	Marca Trevigiana	Wijn
Italië	Marsala ²	Wijn
Italië	Montepulciano d'Abruzzo	Wijn
Italië	Prosecco ³	Wijn

¹ De bescherming van de geografische aanduiding "Emilia/dell'Emilia" geldt alleen op het grondgebied van Argentinië vanaf de registratie van het merk "Emilia Nieto Senetiner" op dat grondgebied, tenzij de aanvraag voor de registratie van het merk wordt ingetrokken.

² De bescherming van de geografische aanduiding "Marsala" vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term "Marsala" door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term "Marsala" vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

³ De bescherming van de geografische aanduiding "Prosecco" vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van het wijnstokras "Prosecco" of "Proseco" door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst op het grondgebied van Argentinië en Paraguay en gedurende maximaal 10 (tien) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst op het grondgebied van Brazilië, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië, Paraguay en Brazilië en dat een dergelijk gebruik van het wijnstokras "Prosecco" of "Proseco" vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Italië	Sicilia	Wijn
Italië	Soave	Wijn
Italië	Toscana/Toscano	Wijn
Italië	Valpolicella	Wijn
Italië	Veneto	Wijn
Italië	Vernaccia di San Gimignano	Wijn
Italië	Vino Nobile di Montepulciano	Wijn
Italië	Grappa ¹	Gedistilleerde drank
Cyprus	Λουκούμι Γεροσκήπου (Loukoumi Geroskipou)	Suikergoed, cacao en chocolade
Cyprus	Λεμεσός (Lemesos)	Wijn
Cyprus	Κουμανδάρια (Commandaria)	Wijn
Cyprus Griekenland	Ouzo/Ούζο	Gedistilleerde drank
Cyprus	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Gedistilleerde drank
Cyprus	Πάφος (Pafos)	Wijn
Litouwen	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Gedistilleerde drank
Hongarije	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Vlees, vis en bereidingen daarvan

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Grappa” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Grappa” of “Grapa” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term “Grappa” of “Grapa” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product. Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Hongarije	Tokaj/Tokaji ¹	Wijn
Hongarije Oostenrijk	Pálinka	Gedistilleerde drank
Hongarije	Törkölypálinka	Gedistilleerde drank
Nederland	Edam Holland	Kaas
Nederland	Gouda Holland	Kaas
Nederland	Hollandse geitenkaas	Kaas
Nederland België Frankrijk Duitsland	Genièvre / Jenever / Genever ²	Gedistilleerde drank
Oostenrijk	Steirischer Kren	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Oostenrijk	Steirisches Kürbiskernöl	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Oostenrijk	Tiroler Almkäse	Kaas
Oostenrijk	Tiroler Alpkäse	Kaas
Oostenrijk	Tiroler Bergkäse	Kaas
Oostenrijk	Tiroler Graukäse	Kaas
Oostenrijk	Tiroler Speck	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Oostenrijk	Vorarlberger Alpkäse	Kaas
Oostenrijk	Vorarlberger Bergkäse	Kaas

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Tokaj”/“Tokaji” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Tokaj”, “Tokaji” of “Tocai” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 5 (vijf) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en Brazilië en dat een dergelijk gebruik van de term “Tokaj”, “Tokaji” of “Tocai” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

² Artikel 13.35, lid 8, is van toepassing.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Oostenrijk	Inländerrum	Gedistilleerde drank
Oostenrijk	Jägertee	Gedistilleerde drank
Oostenrijk	Jagertee	Gedistilleerde drank
Oostenrijk	Jagatee	Gedistilleerde drank
Polen	Polska Wódka/Polish Vodka	Gedistilleerde drank
Polen	Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej/Kruidenvodka uit het noordelijke laagland van Podlasie, gearomatiseerd met een extract van bisongras	Gedistilleerde drank
Portugal	Azeite de Moura	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Portugal	Azeite do Alentejo Interior	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Portugal	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Portugal	Azeite de Trás-os-Montes	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Portugal	Azeites do Norte Alentejano	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Portugal	Azeites do Ribatejo	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Portugal	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Portugal	Chouriço de Portalegre	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Portugal	Mel dos Açores	Honing en andere eetbare producten van dierlijke oorsprong
Portugal	Ovos Moles de Aveiro	Suikergoed, cacao en chocolade
Portugal	Pêra Rocha do Oeste	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Portugal	Presunto de Barrancos/Paleta de Barrancos	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Portugal	Queijo S. Jorge	Kaas
Portugal	Queijo Serra da Estrela	Kaas
Portugal	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Kaas
Portugal	Açores	Wijn
Portugal	Alentejano	Wijn
Portugal	Alentejo	Wijn
Portugal	Algarve	Wijn
Portugal	Bairrada	Wijn
Portugal	Beira Interior	Wijn
Portugal	Carcavelos.	Wijn
Portugal	Dão	Wijn
Portugal	Douro	Wijn
Portugal	Duriense	Wijn
Portugal	Lissabon	Wijn
Portugal	Vinho da Madeira / Madère / Vin de Madère / Madera / Madeira Wein / Madeira Wine / Vino di Madera / Madeira Wijn / Madeira	Wijn
Portugal	Madeirense	Wijn

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Portugal	Oporto/Port/Port Wine/Porto/Portvin/Portwein/Portwijn/vin du Porto/vinho do Porto ¹	Wijn
Portugal	Palmela	Wijn
Portugal	Pico	Wijn
Portugal	Setúbal	Wijn
Portugal	Távora-Varosa	Wijn
Portugal	Tejo	Wijn
Portugal	Trás-os-Montes	Wijn
Portugal	Vinho Verde.	Wijn
Roemenië	Magiun de prune Topoloveni	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Roemenië	Salam de Sibiu	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Roemenië	Telemea de Ibănești	Kaas
Roemenië	Cotești	Wijn
Roemenië	Cotnari	Wijn
Roemenië	Dealul Mare	Wijn
Roemenië	Murfatlar	Wijn
Roemenië	Odobești	Wijn
Roemenië	Panciu	Wijn
Roemenië	Recaș	Wijn
Roemenië	Târnave	Wijn

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Oporto”/“Port”/“Port Wine”/“Porto”/“Portvin”/“Portwein”/“Portwijn”/“vin du Porto”/“vinho do Porto” vormt geen beletsel voor het voortgezette en soortgelijke gebruik van de term “Oporto” door personen, met inbegrip van hun opvolgers en gevolmachtigden, gedurende maximaal 7 (zeven) jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, op voorwaarde dat die personen die geografische aanduiding uiterlijk op die datum voortdurend hebben gebruikt voor dezelfde of soortgelijke goederen op het grondgebied van Argentinië en dat een dergelijk gebruik van de term “Oporto” vergezeld is gegaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

Lidstaat van de Europese Unie	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Roemenië	Pălincă	Gedistilleerde drank
Roemenië	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Gedistilleerde drank
Roemenië	Vinars Târnave	Gedistilleerde drank
Roemenië	Vinars Vrancea	Gedistilleerde drank
Slovenië	Kranjska klobasa	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Slovenië	Kraška panceta	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Slovenië	Kraški pršut	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Slovenië	Kraški zašink	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Slovenië	Slovenski med	Honing en andere eetbare producten van dierlijke oorsprong
Slovenië	Štajersko prekmursko bučno olje	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Slowakije	Vinohradnícka oblasť Tokaj	Wijn
Finland	Suomalainen Marjalikööri/Suomalainen Hedelmälikööri/Finsk Bärlikör/Finsk Fruktlikör/Finnish berry liqueur/Finnish fruit liqueur	Gedistilleerde drank
Finland	Suomalainen Vodka/Finsk Vodka/Vodka of Finland	Gedistilleerde drank
Zweden	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Gedistilleerde drank
Zweden	Svensk Punsch/Swedish Punch	Gedistilleerde drank
Zweden	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Gedistilleerde drank

AFDELING 2

GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN VAN DE MERCOSUR ZOALS BEDOELD IN
ARTIKEL 13.33

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Argentinië	25 de Mayo	Wijn
Argentinië	9 de Julio	Wijn
Argentinië	Agrelo	Wijn
Argentinië	Albardón	Wijn
Argentinië	Alto valle de Río Negro	Wijn
Argentinië	Angaco	Wijn
Argentinië	Añelo	Wijn
Argentinië	Arauco	Wijn
Argentinië	Avellaneda	Wijn
Argentinië	Barrancas	Wijn
Argentinië	Barreal	Wijn
Argentinië	Belén	Wijn
Argentinië	Cachi	Wijn
Argentinië	Cafayate – Valle de Cafayate	Wijn
Argentinië	Calingasta	Wijn
Argentinië	Castro Barros	Wijn
Argentinië	Catamarca	Wijn
Argentinië	Caucete	Wijn
Argentinië	Chapadmalal	Wijn
Argentinië	Chilecito	Wijn
Argentinië	Chimbas	Wijn
Argentinië	Colón	Wijn
Argentinië	Colonia Caroya	Wijn
Argentinië	Confluencia	Wijn
Argentinië	Córdoba Argentina	Wijn

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Argentinië	Cruz del Eje	Wijn
Argentinië	Cuyo	Wijn
Argentinië	Distrito Medrano	Wijn
Argentinië	El Paraíso	Wijn
Argentinië	Famatina	Wijn
Argentinië	Felipe Varela	Wijn
Argentinië	General Alvear	Wijn
Argentinië	General Conesa	Wijn
Argentinië	General Lamadrid	Wijn
Argentinië	General Roca	Wijn
Argentinië	Godoy Cruz	Wijn
Argentinië	Guaymallén	Wijn
Argentinië	Iglesia	Wijn
Argentinië	Jáchal	Wijn
Argentinië	Jujuy	Wijn
Argentinië	Junín	Wijn
Argentinië	La Consulta	Wijn
Argentinië	La Paz	Wijn
Argentinië	Las Compuertas	Wijn
Argentinië	Las Heras	Wijn
Argentinië	Lavalle	Wijn
Argentinië	Luján de Cuyo	Wijn
Argentinië	Lunlunta	Wijn
Argentinië	Maipú	Wijn
Argentinië	Mendoza	Wijn
Argentinië	Molinos	Wijn
Argentinië	Neuquén	Wijn
Argentinië	Paraje Altamira	Wijn
Argentinië	Patagonia	Wijn

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Argentinië	Pichimahuida	Wijn
Argentinië	Pocito	Wijn
Argentinië	Pomán	Wijn
Argentinië	Pozo de los Algarrobos	Wijn
Argentinië	Quebrada de Humahuaca	Wijn
Argentinië	Rawson	Wijn
Argentinië	Río Negro	Wijn
Argentinië	Rivadavia de San Juan	Wijn
Argentinië	Rivadavia de Mendoza	Wijn
Argentinië	Russel	Wijn
Argentinië	Salta	Wijn
Argentinië	San Blas de los Sauces	Wijn
Argentinië	San Carlos de Mendoza	Wijn
Argentinië	San Carlos de Salta	Wijn
Argentinië	San Javier	Wijn
Argentinië	San Juan	Wijn
Argentinië	San Martín de Mendoza	Wijn
Argentinië	San Martín de San Juan	Wijn
Argentinië	San Rafael	Wijn
Argentinië	Sanagasta	Wijn
Argentinië	Santa Lucía	Wijn
Argentinië	Santa María	Wijn
Argentinië	Santa Rosa	Wijn
Argentinië	Sarmiento	Wijn
Argentinië	Tafí	Wijn
Argentinië	Tinogasta	Wijn
Argentinië	Tucumán	Wijn
Argentinië	Tunuyán	Wijn
Argentinië	Tupungato – Valle de Tupungato	Wijn

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Argentinië	Ullum	Wijn
Argentinië	Valle de Chañarmuyo	Wijn
Argentinië	Valle de Uco	Wijn
Argentinië	Valle del Pedernal	Wijn
Argentinië	Valle del Tulum	Wijn
Argentinië	Valle Fértil	Wijn
Argentinië	Valle de Zonda	Wijn
Argentinië	Valles Calchaquies	Wijn
Argentinië	Valles del Famatina	Wijn
Argentinië	Vinchina	Wijn
Argentinië	Villa Ventana	Wijn
Argentinië	Vista Flores	Wijn
Argentinië	Zonda	Wijn
Argentinië	Alcauciles Platenses / Alcachofas Platenses Alcauciles Romanesco, Híbridos Violeta y Blanco	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Argentinië	Chivito Criollo del Norte Neuquino / Chivito mamón / Chivito de veranada	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Argentinië	Cordero Patagónico	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Argentinië	Dulce de Membrillo Rubio de San Juan	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Argentinië	Melón de Media Agua, San Juan	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Argentinië	Salame de Tandil	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Argentinië	Salame Típico de Colonia Caroya	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Argentinië	Yerba Mate Argentina / Yerba Mate Elaborada con Palo	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Brazilië	Alta Mogiana	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Brazilië	Altos Montes	Wijn
Brazilië	Cachaça	Gedistilleerde drank
Brazilië	Canastra	Kaas
Brazilië	Carlópolis	Vers en verwerkt fruit
Brazilië	Costa Negra	Schaaldieren
Brazilië	Cruzeiro do Sul	Producten van de meelindustrie
Brazilië	Farroupilha	Wijn
Brazilië	Linhares	Cacao en bereidingen daarvan
Brazilië	Litoral Norte Gaúcho	Granen
Brazilië	Manguezais de Alagoas	Andere eetbare producten van dierlijke oorsprong
Brazilië	Maracaju	Vers, bevroren en verwerkt vlees
Brazilië	Marialva	Vers en verwerkt fruit
Brazilië	Microrregião Abaíra	Gedistilleerde drank
Brazilië	Monte Belo	Wijn
Brazilië	Mossoró	Vers en verwerkt fruit
Brazilië	Norte Pioneiro do Paraná	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Brazilië	Oeste do Paraná	Honing
Brazilië	Ortigueira	Honing
Brazilië	Pampa Gaúcho da Campanha Meridional	Vers, bevroren en verwerkt vlees
Brazilië	Pantanal	Honing
Brazilië	Paraty	Gedistilleerde drank
Brazilië	Pelotas	Suikergoed en gebakken producten
Brazilië	Piauí	Vers en verwerkt fruit

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Brazilië	Pinto Bandeira	Wijn
Brazilië	Região da Mara Rosa	Specerijen
Brazilië	Região da Própolis Verde de Minas Gerais	Andere eetbare producten van dierlijke oorsprong
Brazilië	Região da Serra da Mantiqueira de Minas Gerais	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Brazilië	Região de Pinhal	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Brazilië	Região de Salinas	Gedistilleerde drank
Brazilië	Região do Cerrado Mineiro	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Brazilië	Região São Bento de Urânia	Verse en verwerkte groenten
Brazilië	São Matheus	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Brazilië	Serro	Kaas
Brazilië	Vale do Submédio São Francisco	Vers en verwerkt fruit
Brazilië	Vale dos Vinhedos	Wijn
Brazilië	Vales da Uva Goethe	Wijn
Uruguay	Bella Unión	Wijn
Uruguay	Atlántida	Wijn
Uruguay	Canelón Chico	Wijn
Uruguay	Canelones	Wijn
Uruguay	Carmelo	Wijn
Uruguay	Carpinteria	Wijn
Uruguay	Cerro Carmelo	Wijn
Uruguay	Cerro Chapeu	Wijn
Uruguay	Constancia	Wijn

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Uruguay	El Carmen	Wijn
Uruguay	Garzón	Wijn
Uruguay	José Ignacio	Wijn
Uruguay	Juanico	Wijn
Uruguay	La Caballada	Wijn
Uruguay	La Cruz	Wijn
Uruguay	La Puebla	Wijn
Uruguay	Las Brujas	Wijn
Uruguay	Las Violetas	Wijn
Uruguay	Lomas De La Paloma	Wijn
Uruguay	Los Cerrillos	Wijn
Uruguay	Los Cerros De San Juan	Wijn
Uruguay	Manga	Wijn
Uruguay	Paso Cuello	Wijn
Uruguay	Progreso	Wijn
Uruguay	Rincón De Olmos	Wijn
Uruguay	Rincón del Colorado	Wijn
Uruguay	San José	Wijn
Uruguay	Santos Lugares	Wijn
Uruguay	Sauce	Wijn
Uruguay	Sierra de la Ballena	Wijn
Uruguay	Sierra de Mahoma	Wijn
Uruguay	Suarez	Wijn
Uruguay	Villa Del Carmen	Wijn
Uruguay	Montevideo	Wijn
Uruguay	Sur de Florida	Wijn
Uruguay	Maldonado	Wijn
Uruguay	Sur de Rocha	Wijn
Uruguay	Colonia	Wijn

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Uruguay	Soriano	Wijn
Uruguay	Rio Negro	Wijn
Uruguay	Salto	Wijn
Uruguay	Paysandú	Wijn
Uruguay	Artigas	Wijn
Uruguay	Tacuarembó	Wijn
Uruguay	Flores	Wijn
Uruguay	Norte de Florida	Wijn
Uruguay	Cerro Largo	Wijn
Uruguay	Norte de Lavalleja	Wijn
Uruguay	Norte de Rocha	Wijn
Uruguay	Colon	Wijn
Uruguay	La Paz	Wijn
Uruguay	San Carlos	Wijn
Uruguay	Santa Rosa	Wijn
Uruguay	Santa Lucía	Wijn

AFDELING 3

“Productcategorie”: een in artikel 13.35 bedoelde en in deze bijlage vermelde productcategorie, als volgt (*):

1. “Vlees, vis en bereidingen daarvan” omvat producten die vallen onder de hoofdstukken 2, 3 en 16 van het geharmoniseerd systeem.
2. “Boter en andere zuivelproducten, met uitzondering van kaas” omvat producten die vallen onder de posten 04.01 tot en met 04.05.
3. “Kaas” omvat producten die vallen onder post 04.06.
4. “Honing en andere eetbare producten van dierlijke oorsprong” omvat producten die vallen onder de posten 04.09 en 04.10.
5. “Bloemen en sierplanten” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 06.
6. “Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan” omvat producten die vallen onder de hoofdstukken 7, 8 en 20 en onderverdeling 12.12.99.10.
7. “Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 9 en afdeling 21.01.
8. “Granen” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 10.
9. “Meel en zetmeel” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 11.

10. “Oliehoudende zaden en vruchten” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 12.
  11. “Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 15.
  12. “Suikergoed, cacao en chocolade” omvat producten die vallen onder de hoofdstukken 17 en 18.
  13. “Deegwaren, gebak en andere bereidingen van graan” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 19.
  14. “Saus” omvat producten die vallen onder post 21.03.
  15. “Bier” omvat producten die vallen onder post 22.03.
  16. “Wijn” omvat producten die vallen onder post 22.04.
  17. “Gedistilleerde drank” omvat producten die vallen onder post 22.08.
  18. “Azijn” omvat producten die vallen onder post 22.09.
  19. “Etherische oliën” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 33.
- (*) De lijst heeft alleen betrekking op geografische aanduidingen voor landbouwproducten.

1. Wat de lijst van geografische aanduidingen van de Europese Unie in afdeling 1 van bijlage 13-B betreft, wordt de overeenkomstig artikel 13.35 geboden bescherming niet gevraagd voor de volgende afzonderlijke termen, die deel uitmaken van een samengestelde term die als geografische aanduiding wordt beschermd:

“aceite”, “aceto balsamico”, “aceto balsamico tradizionale”, “alla cacciatora”, “almkäse”, “alpkäse”, “amarelo”, “aprutino”, “aquavit”, “akvavit”, “apfel”, “azafrán”, “azalea”, “azeite”, “bärlikör”, “beef”, “bergkäse”, “berry liqueur”, “beurre”, “bier”, “bleu”, “blue cheese”, “bœuf”, “brandy”, “bratwürste”, “bresaola”, “breze”, “brezn”, “brez’n”, “brezel”, “brie”, “cacciatora”, “camembert”, “canard à foie gras”, “cantucci”, “cantuccini”, “cecina”, “chmel”, “chorizo”, “chouriça de carne”, “chouriço”, “christstollen”, “cítricos”, “cítrics”, “cream”, “crémant”, “culatello”, “degtinë”, “dehesa”, “edam”, “emmental”, “emmentaler”, “essence de lavande”, “farmed salmon”, “fleur”, “fromage”, “fruit liqueur”, “fruktlikör”, “geitenkaas”, “génisse”, “gouda”, “graukäse”, “hedelmälikööri”, “herbal vodka”, “hopfen”, “huile essentielle de lavande”, “huîtres”, “jambon”, “jamón”, “katenschinken”, “katenrauschschinken”, “knochenschinken”, “kirschwasser”, “klobasa”, “knöpfle”, “kren”, “kulen”, “kürbiskernöl”, “lamb”, “lebkuchen”, “linguiça”, “llonganissa”, “magiun de prune”, “marjalikööri”, “maultaschen”, “med”, “mel”, “mela”, “mortadella”, “mozzarella”, “mozzarella di bufala”, “oli”, “olje”, “original”, “ovos moles”, “pacharán”, “paleta”, “panceta”, “pancetta”, “pasta”, “pâté”, “pecorino”, “pêra”, “picante”, “pivo”, “plate”, “polvorones”, “pomodoro”, “prekmursko bučno olje”, “presunto”, “priego”, “prosciutto”, “provolone”, “pršut”, “pruneaux”, “pruneaux mi-cuits”, “punsch”, “punch”, “queijo”, “queso”, “rhum”, “riz”, “rostbratwürste”, “salam”, “salamini”, “salchichón”, “schinken”, “sierra”, “sobrasada”, “spätzle”, “speck”, “stollen”, “suppenmaultaschen”, “szalámi”, “téliszalámi”, “telemea”, “țuică zetea”, “turrón”, “vin de pays”, “vin mousseux de qualité”, “vinars”, “vinho”, “vin”, “vino”, “wein”, “wine”, “uisce beatha”, “vinohradnícka oblast”, “vodka”, “weihnachtsstollen”, “whiskey”, “whisky”, “white cheese”, “wijn”, “wódka”, “wódka ziołowa”, “zampone”, “zašink”, “κονσερβολιά” (konservolia), “κορινθιακή σταφίδα” (korinthiaki stafida), “λουκούμι” (loukoumi), “μαστίχα” (masticha), “розово масло” (rozovo maslo).

2. Wat de lijst van geografische aanduidingen van de Mercosur in afdeling 2 van bijlage 13-B betreft, wordt de overeenkomstig artikel 13.35 geboden bescherming niet gevraagd voor de volgende afzonderlijke termen, die deel uitmaken van een samengestelde term die als geografische aanduiding wordt beschermd:

“alcauciles”, “alcachofas”, “chivito”, “criollo”, “mamón”, “veranda”, “cordero”, “dulce de membrillo”, “melón”, “salame”, “salame típico”, “mate”, “yerba mate”, “chorizo”, “batiburrillo”, “frutilla”, “mango”, “sandía”, “poncho”, “licor”, “vino”, “yerbamate”, “stevia”, “katuaba”, “menta’i”, “burrito”, “caña”, “miel negra de caña”, “melón”, “aceite de coco”, “cecina”, “naranja”, “palmito”.

3. Niettegenstaande de bescherming van de volgende Mercosur-benamingen mogen deze termen in de Europese Unie voor een product worden gebruikt, op voorwaarde dat geen andere elementen in de etikettering of verpakking van dat product bij de consument verwarring zouden kunnen scheppen over de oorsprong of de aard van het product en niet anderszins inbreuk maken op de beschermde geografische aanduiding:

“flores”, “iglesia”, “la cruz”, “la paz”, “las violetas”, “molinos”, “salto”, “sarmiento”.

4. Wat betreft de lijst van geografische aanduidingen van de Europese Unie in afdeling 1 van bijlage 13-B, en betreffende namen van een planten- of dierenras die op het grondgebied van de Mercosur bestaan vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, merkt de Europese Unie op dat de volgende termen met betrekking tot een planten- of dierenras na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst door de Mercosur verder mogen worden gebruikt, ook in de etikettering:

“Καλαμάτα” (Kalamata), “Valencia Late”, “Alicante Buschet”, “Cariñán”, “Charolais”, “Semillón”, “Barbera”, “Dolcetto”, “Fiano”, “Greco”, “Lambrusco”, “Lambrusco Grasparossa”, “Montepulciano”, “Trebiano Toscano”.

5. Niettegenstaande de bescherming van de benaming van de Europese Unie “Cava”, mag die term in de Mercosur voor een product worden gebruikt indien zij ontegenzeggelijk verwijst naar een synoniem “bodega” of “adega”, en dus naar een wijnkelder, en op voorwaarde dat geen andere elementen in de etikettering of verpakking van dat product bij de consument verwarring zouden kunnen scheppen over de oorsprong of de aard van dat product en niet anderszins inbreuk maken op de beschermde geografische aanduiding.
6. Niettegenstaande de bescherming van de aanduiding van de Europese Unie “Φέτα” (Feta), wordt de op grond van artikel 13.35, geboden bescherming niet gevraagd met betrekking tot de Spaanse uitdrukking “corte en fetas” (in plakken gesneden), wanneer die uitdrukking van toepassing kan zijn op kaasproducten, met uitzondering van witte gepekelde kazen, op voorwaarde dat geen andere elementen in de etikettering of verpakking van dergelijke producten bij de consument verwarring zouden kunnen veroorzaken over de oorsprong of de aard van die producten en daarmee niet anderszins inbreuk wordt op de beschermde geografische aanduiding “Φέτα” (Feta).
7. Niettegenstaande de bescherming van de aanduiding van de Europese Unie “Danablu”, wordt de op grond van artikel 13.35, geboden bescherming niet gevraagd voor de Spaanse uitdrukking “queso azul”.
8. De bescherming van de geografische aanduiding “Boeuf de Charolles” op het grondgebied van Brazilië belet gebruikers van de term “Charolês” of “Charolez”, waarmee een van het dierenras “Charolais” afgeleid product wordt aangeduid, niet om die termen te blijven gebruiken, mits die producten niet in de handel worden gebracht met elementen (grafische voorstellingen, namen, afbeeldingen of vlaggen) die verwijzen naar de werkelijke oorsprong van de geografische aanduiding of de reputatie van de geografische aanduiding exploiteren, en op voorwaarde dat het gebruik van de naam van het dierenras de consument niet misleidt of een daad van oneerlijke concurrentie met betrekking tot de geografische aanduiding vormt.

GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN
ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 13.34

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Paraguay	Miel Negra de caña paraguaya de Arroyos y Esteros	Suikerrietmelasse
Paraguay	Chorizo Sanjuanino	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Paraguay	Licor de Yegros	Gedistilleerde drank
Paraguay	Chipa de Coronel Bogado	Suikergoed, cacao en chocolade
Paraguay	Miel de abeja de los Humedales del Ñeembucu	Honing en andere eetbare producten van dierlijke oorsprong
Paraguay	Cordero misionero	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Paraguay	Batiburrillo de Misiones	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Paraguay	Frutilla de Areguá	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Paraguay	Mango de Areguá	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Paraguay	Sandía de Estanzuela	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Paraguay	Vino de Independencia	Wijn
Paraguay	Yerbamate Paraguaya	Koffie, maté, specerijen en bereidingen daarvan
Paraguay	Stevia Paraguaya/Ka'a He'e del Paraguay	Andere plantaardige producten
Paraguay	Katuaba Paraguaya	Andere planten en delen van planten
Paraguay	Menta'i Paraguaya	Andere planten en delen van planten

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie
Paraguay	Burrito Paraguayo	Andere planten en delen van planten
Paraguay	Chipa Barrero	Suikergoed en gebakken producten
Paraguay	Caña Paraguaya	Gedistilleerde drank
Paraguay	Carne del Paraguay	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Paraguay	Carne del Chaco	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Paraguay	Melón de Yaguaron	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Paraguay	Aceite de coco Paraguayo/Mbokaja	Oliën, spijsoliën en dierlijke vetten
Paraguay	Cecina so`o piru Paraguayo	Vlees, vis en bereidingen daarvan
Paraguay	Naranja de Itapua	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Paraguay	Palmito del Bosque del Atlántico del Alto Paraguay	Groenten, fruit, noten en bereidingen daarvan
Paraguay	Miel de abeja del pantanal del Chaco paraguayo	Honing en andere eetbare producten van dierlijke oorsprong
Paraguay	Azúcar Orgánica Paraguaya	Rietsuiker

GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN VAN DE MERCOSUR
ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 13.33, lid 5

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie*
Brazilië	Franca	Schoeisel
Brazilië	Região das Lagoas Mundaú-Manguaba	Speciale weefsels, borduurwerk, kant
Brazilië	Divina Pastora	Speciale weefsels, borduurwerk, kant
Brazilië	Cachoeiro do Itapemirim	Steen; en werken van steen
Brazilië	Cariri Paraibano	Speciale weefsels, borduurwerk, kant
Brazilië	Paraíba	Katoen
Brazilië	São João del Rei	Tin en werken van tin
Brazilië	Vale do Sinos	Huiden en vellen en leder; en lederwaren
Brazilië	Pedro II	Edelstenen en halfedelstenen
Brazilië	Goiabeiras	Keramische producten
Brazilië	Região do Jalapão do Estado do Tocantins	Snijgroen
Brazilië	Região das Lagoas Mundaú-Manguaba	Speciale weefsels, borduurwerk, kant

Land	Benaming van de aanduiding	Productcategorie*
Paraguay	Aó Po'í de Yataity	Speciale weefsels, borduurwerk, kant
Paraguay	Ñanduti de Itaugua	Speciale weefsels, borduurwerk, kant
Paraguay	Poncho de Cordillera	Kleding en kledingtoebehoren, andere dan van brei- of haakwerk
Paraguay	Piedra de Cerro Koi	Steen; en werken van steen
Paraguay	Cerámica de Areguá	Keramische producten
Paraguay	Hamaca Paraguaya	Watten, vilt en gebonden textielvlies; speciale garens; bindgaren, touw en kabel, alsmede werken daarvan
Paraguay	Carbón del Chaco Paraguayo	Hout, houtskool en houtwaren
Paraguay	Jabón de coco Paraguayo/Mbokaja	Zeep, organische tensioactieve producten, wasmiddelen, smeermiddelen, kunstwas, bereide was, poets- en onderhoudsmiddelen, kaarsen en dergelijke artikelen, modelleerpasta's, tandtechnische waspreparaten en tandtechnische preparaten op basis van gebrand gips

LIJST VAN EERDERE GEBRUIKERS VAN DE ONDERTEKENENDE MERCOSUR-STATEN

1. De in artikel 13.35, lid 8, bedoelde eerdere gebruikers zijn:

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
ARGENTINIË	PARMESANO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alto Campo S.R.L. 2. Canut Hnos S.R.L. 3. Casarias S.A. 4. Cassini y Cesaratto S.A. 5. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 6. Ensemble S.R.L. 7. Ernesto Rodriguez e Hijos S.A. 8. Familia Benvenuto S.A. 9. Ingredients Solutions S.A. 10. Institucion Salesiana Nuestra Señora de Luján 11. Kiollo Quesos de Sorrenti Cristian José 12. Instituto Cultural Ermita Asociación Civil 13. La Mucca S.A. 14. Lácteos Don Victorino S.R.L. 15. Lácteos La Familia S.R.L. 16. Lácteos Lattaia S.R.L. 17. Lácteos Tío Pujio S.R.L. 18. Leig – Lac S.R.L. 19. LW S.R.L. 20. Man S.A. 21. Mastellone Hnos. S.A. 22. Milkaut S.A. 23. Molfino Hnos. S.A.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		24. Noal S.A. 25. Poland S.A. 26. Quesos Trelau S.A. 27. Remotti S.A. 28. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 29. San Gotardo Lácteos De García Jorge Alberto 30. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 31. Tresanto S.R.L. 32. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 33. Vifran S.A.
ARGENTINIË	GRUYERE / GRUYÈRE	1. Caffalac S.R.L. 2. Canut Hnos. S.R.L. 3. Cassini y Cesaratto S.A. 4. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 5. Cooperativa Agrícola Tampera de James Craik Ltda. 6. Día Argentina S.A. 7. Doña Emilia S.R.L. 8. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A. 9. Granjas Patagónicas S.R.L. 10. Institución Salesiana Nuestra Señora de Luján 11. Lactear S.A. 12. Lácteos 3L S.A. 13. Lácteos Don Victorino S.R.L. 14. Lácteos Tío Pujio S.R.L. 15. LW S.R.L. 16. Magnasco Hnos. S.A. 17. Manfrey coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda. 18. Mastellone Hnos. S.A. 19. Miguel Peiretti S.R.L.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		20. Milkaut S.A. 21. Molfino Hnos. S.A. 22. Quesos Don Atilio S.A. 23. Remotti S.A. 24. Ricolact S.R.L. 25. Steber S.A. 26. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 27. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 28. Tradición Inza S.R.L. 29. Tremblay S.R.L. 30. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I.
ARGENTINIË	FONTINA	1. Ball-Mor S.R.L. 2. Brescialat S.A. 3. Capilla del Señor S.A. 4. Cayelac S.A. 5. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 6. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 7. Cooperativa Agrícola Tampera de James Craik Ltda. 8. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 9. D.V.H. Productos Alimenticios S.A. 10. Establecimiento Don Santiago de Bessone Miguel, Mauro y Mario S.H (Samijor S.A.S.) 11. Don Felipe S.R.L. 12. Ensemble S.R.L. 13. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A. 14. Establecimientos Lácteos Silvia S.R.L. 15. García Hermanos Agroindustrial S.R.L. 16. Granjas Patagónicas S.R.L.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		17. La Francisca S.R.L.
		18. La Varense S.R.L.
		19. Lactar S.A.
		20. Lactear S.A.
		21. Lácteos 3L S.A.
		22. Lácteos Barraza S.A.
		23. Lácteos Castel de Giordano Rafael Mario
		24. Lácteos Don Angel de Laspina Miguel Angel
		25. Lácteos Don Victorino S.R.L.
		26. Lácteos Esperanza Blanca S.A.
		27. Lácteos Her-Bal de Baldo Héctor José y Rodolfo Avelino S.H.
		28. Lácteos La Familia S.R.L.
		29. Lácteos San Jorge S.R.L.
		30. Lácteos Vidal S.A.
		31. Leig - Lac S.R.L.
		32. Los Pinos S.R.L.
		33. LW S.R.L.
		34. Magnasco Hnos. S.A.
		35. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda.
		36. Mastellone Hnos. S.A.
		37. Milkaut S.A.
		38. Modesto Bertolini S.A.
		39. Molfino Hnos. S.A.
		40. Montechiari y Pognante S.R.L.
		41. Noal S.A.
		42. Pgb S.A.
		43. Poland S.A.
		44. Quesada Comercial e Industrial S.R.L.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		45. Quesos Chamen de López Julián A. y Ozcoidi Dario R. S.H. 46. Quesos Don Atilio S.A. 47. Quesos Fermier de Daniel Rigabert 48. Quesos Trelau S.A. 49. Remotti S.A. 50. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 51. San Gotardo Lácteos de García Jorge Alberto 52. Sobrero y Cagnolo S.A. 53. Steber S.A. 54. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 55. Tradición Inza S.R.L. 56. Usina Láctea El Puente S.A. 57. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 58. Vila S.A.C.I.
ARGENTINIË	REGGIANITO	1. Algarrobitos de Folmer Raúl Gaspar 2. Alto Campo S.R.L. 3. Asociación Cooperadora de la Escuela de Producción e Industrialización de Leche Dr. Ramón Santamarina de Tandil 4. Brescialat S.A. 5. Canagro S.A. 6. Canut Hnos. S.R.L. 7. Capilla del Señor S.A. 8. Casarias S.A. 9. Cassini y Cesaratto S.A. 10. Cayelac S.A. 11. Cencosud S.A. 12. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 13. Compañía de Sabores S.A.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		14. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda.
		15. Cooperativa Agrícola Tampera De James Craik Ltda.
		16. Cooperativa de Tamberos Unidos Ltda.
		17. Cooperativa de Trabajo 22 de marzo Ltda. (ex Luguí S.R.L.)
		18. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda.
		19. Cooperativa de Trabajo Nuevo Amanecer Ltda.
		20. Cremigal S.R.L.
		21. Establecimiento Don Santiago de Bessone Miguel, Mauro y Mario S.H (Samijor S.A.S.)
		22. D.V.H. Productos Alimenticios S.A.
		23. Diazlac S.R.L.
		24. Doña Emilia S.R.L.
		25. Ensemble S.R.L.
		26. Ernesto Mayol S.A.
		27. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A.
		28. Escuela Agrótecnica Salesiana Ambrosio Olmos
		29. Establecimientos Lácteos Silvia S.R.L.
		30. Establecimientos San Ignacio S.A.
		31. Familia Benvenuto S.A.
		32. Fanelácteo S.A.
		33. Folgoso Bardullas S.A.
		34. Funesil
		35. García Hermanos Agroindustrial S.R.L.
		36. Gotte S.A.
		37. Grupo Muu S.R.L. – Lácteos Las 2 S
		38. Industrias Alimenticias La Blanquita S.R.L.
		39. Institución Salesiana Nuestra Señora de Luján

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		40. J.A.P. S.R.L.
		41. La Lácteo S.A.
		42. La Margarita Establecimiento Lácteo De Francescutti Fabiana
		43. La Mucca S.A.
		44. La Varese S.R.L.
		45. Lácteos Castel de Giordano Rafael Mario
		46. Lacrey de Rey Orestes Oscar
		47. Lactear S.A.
		48. Lácteos Amasuyo S.A.
		49. Lácteos Camurri S.A.
		50. Lácteos Don Angel de Laspina Miguel Angel
		51. Lácteos Don Victorino S.R.L.
		52. Lácteos Elortondo S.R.L.
		53. Lácteos Esperanza Blanca S.A.
		54. Lácteos La Familia S.R.L.
		55. Lácteos La Juanita de Miqueo Martin Osvaldo
		56. Lácteos Las Tres S.R.L.
		57. Lácteos O´Higgins S.R.L
		58. Lácteos Premium S.A.
		59. Lácteos Puán de Seitz Alfredo
		60. Lácteos Puyehué S.R.L.
		61. Lácteos San Francisco S.R.L.
		62. Lácteos San Jorge S.R.L.
		63. Lácteos San José de José German Tavaut
		64. Lácteos Santa Fe S.A.
		65. Lácteos Udaondo S.R.L.
		66. Lattay de Careri Gustavo d. y Careri Liliana N. SH
		67. Leig – Lac S.R.L.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		68. Los Alemanes de Hosmann Julio Máximo
		69. LW S.R.L.
		70. Magnasco Hnos. S.A.
		71. Man S.A.
		72. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda.
		73. Marca S.A.
		74. Mastellone Hnos. S.A.
		75. Maxiconsumo S.A.
		76. Milkaut S.A.
		77. Modesto Bertolini S.A.
		78. Molfino Hnos. S.A.
		79. Montechiari y Pognante S.R.L.
		80. Noal S.A.
		81. Nonna Pia S.R.L.
		82. Nuestra Tierra S.R.L.
		83. Pgb S.A.
		84. Poland S.A.
		85. Prinlac S.R.L.
		86. Punta del Agua S.A.
		87. Quesada Comercial e Industrial S.R.L.
		88. Quesos Chamen de López Julián A. y Ozcoidi Darío R. S.H.
		89. Quesos Don Atilio S.A.
		90. Quesos Trelau S.A.
		91. Ramolac de Peiretti Celso, Héctor, Haydee y Raúl
		92. Remotti S.A.
		93. Ricolact S.R.L.
		94. S.A. Importadora y Exportadora de La Patagonia

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		95. San Gotardo Lácteos De García Jorge Alberto 96. San Isidro Cooperativa Agropecuaria Ltda. 97. San Lucio S.A. 98. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 99. Sobrero y Cagnolo S.A. 100. Soc. Coop.de Tamberos de la Zona de Rosario Ltda. 101. Steber S.A. 102. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 103. Supermercados Mayoristas Makro S.A. 104. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 105. Tradicion Inza S.R.L. 106. Tremblay S.R.L. 107. Ucalac S.A. 108. Usina Láctea El Puente S.A. 109. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 110. Vifran S.A. 111. Vila S.A.C.I.
ARGENTINIË	GINEBRA	1. Campari Argentina S.A. 2. Peters Hnos, C.C.I.S.A.
BRAZILIË	FONTINA	1. Laticinios PJ Ltda 2. Cooperativa Santa Clara Buitenlandse gebruikers 1. Sancor Cooperativas Unidas Ltda — Argentinië 2. Verónica SA — Argentinië

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
BRAZILIË	GORGONZOLA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agro-Leite Noroeste Indústria e Comércio Ltda 2. ARC Logistica e Alimentos Ltda 3. Cooperativa Santa Clara 4. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 5. Frimesa Cooperativa Central 6. Lactalis do Brasil 7. Laticínio Minas Gerais Ltda 8. Laticínios Latco Ltda 9. Laticínios Sabor da Serra Ltda 10. Laticínios São João SA 11. Laticínios São Vicente de Minas SA 12. Laticínios Sibéria Ltda 13. Laticínios Tirolez Ltda 14. Laticínios Union Ltda 15. Laticínios Minas Forte Ltda 16. Na morada Industria e Comércio Ltda 17. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 18. Neolat Comércio de Laticínios Ltda 19. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 20. Polenghi Industrias Alimentícias Ltda 21. Premiato Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 22. Queijos Finos Industria, Comércio, Importação, Exportação e Serviços Eireli 23. Scalon & Cerchi Ltda 24. Vicente Roberto de Carvalho & CIA Ltda 25. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
BRAZILIË	GRANA	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAR Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 2. Gran Mestri Alimentos SA 3. Gran Parma Agroindústria Ltda 4. Parmíssimo Alimentos Ltda
BRAZILIË	GRUYÈRE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Barbosa & Marques SA 2. Cooperativa Santa Clara 3. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 4. Lactalis do Brasil 5. Laticínios Iterere Ltda 6. Laticínios PJ Ltda 7. Laticínios São João SA 8. Laticínios São Vicente de Minas SA 9. Laticínios Sibéria Ltda 10. Laticínios Tirolez Ltda 11. Indústria e Comércio de Laticínios Vale dos Buritis Ltda 12. Laticínios União Total Ltda 13. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 14. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 15. Polenghi Industrias Alimentícias Ltda 16. Usina de Beneficiamento Paiolzinho Ltda 17. Vialat Indústria & Comércio Ltda 18. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli <p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seglar SA — Uruguay 2. Verónica SA — Argentinië

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
BRAZILIË	PARMESAO	<ol style="list-style-type: none"> 1. A. F. Sampaio EPP 2. Agroindústria e Comércio Serra Negra Ltda 3. Agro-leite Noroeste Indústria e Comércio Ltda 4. ARC Logística e Alimentos Ltda 5. Atalat Industria e Comércio de Laticínios Ltda 6. Barbosa & Marques SA 7. BRQ Indústria de Alimentos SA 8. Buritama Industria e Comercio de Laticinios Ltda 9. Campanella Alimentos Ltda 10. Citale Brasil Ltda 11. Cooperativa Agropecuária de Boa Esperança Ltda 12. Cooperativa Agropecuária do Vale do Paracatu Ltda 13. Cooperativa Agropecuária do Vale do Sapucaí Ltda 14. Cooperativa de Laticínios Selita 15. Cooperativa dos Pequenos Produtores Rurais de Icarai de Minas Ltda 16. Cooperativa Mista Agropecuária de Patos de Minas Ltda 17. Cooperativa Mista dos Produtores de Leite de Morrinhos 18. Cooperativa Mista dos Produtores Rurais de Conselheiro Pena Ltda 19. Cooperativa Regional Agropecuária de Santa Rita do Sapucaí Ltda 20. Cooperativa Regional de Produtores de Leite Serrania Ltda 21. Cooperativa Santa Clara

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		22. Cristaulat Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		23. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		24. Deusdete Soares da Silva ME
		25. Eduardo Barbosa Levate
		26. Fábrica de Laticínios Jorge Pereira dos Anjos
		27. Fábrica de Laticínios Minas Milk Ltda
		28. Forno de Minas Alimentos SA
		29. Frimesa Cooperativa Central
		30. Gran Mestri Alimentos SA
		31. Gran Paladare Indústria e Comércio de Lácteos Eireli
		32. Gran Parma Agroindústria Ltda
		33. Gonçalves Salles S.A. Indústria e Comércio
		34. Indústria, Comércio, Importação e Exportação de Alimentos Multlac Eireli
		35. Indústria de Alimentos Costa Uruguai Ltda
		36. Indústria de Laticínios Kase Haus Ltda ME
		37. Indústria de Queijos Nato Bom Ltda
		38. Indústria e Comércio de Laticínio Minas Lacto
		39. Indústria e Comércio de Laticínios Vale dos Buritis Ltda
		40. Indústria e Comércio de Laticínios Vila Nova Ltda
		41. Indústria e Comércio de Laticínio Vitória Ltda
		42. Indústria e Comércio de Laticínios VLF Eireli
		43. Indústria e Comércio de Queijos Lelo Ltda
		44. Indústria e Comércio de Queijos Litza Ltda

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		45. Indústria e Comércio de Queijos Oriente Ltda
		46. Indústria & Comércio Irmãos & Irmãos
		47. Indústria e Comércio de Laticínios Sabor do Vale
		48. Indústria e Comércio de Laticínios Rex Ltda
		49. Lactalis do Brasil Comercio Importação Exportação de Laticínios Ltda
		50. Laticínio Belo Vale Ltda
		51. Laticínios Estrela do Norte Comércio e Indústria LTDA
		52. Laticínio Fazenda Bella Vista Ltda
		53. Laticínio Flor dos Alpes Ltda
		54. Laticínio Lacbom Ltda
		55. Laticínio Mais Vida Ltda
		56. Laticínio Minas Gerais Ltda
		57. Laticínio Nova Vitória Indústria e Comércio Ltda
		58. Laticínio Rocha Ltda
		59. Laticínio Santa Izabel Eireli
		60. Laticínio Santa Rosa LTDA
		61. Laticínios Alkmim Ltda
		62. Laticínios Bela Vista Ltda
		63. Laticínios Bom Pastor Ltda
		64. Laticínios Campo Belo Ltda
		65. Laticínios Curral de Minas Ltda
		66. Laticínios Dona Formosa Ltda
		67. Laticínios Dupavão Ltda ME
		68. Laticínios Estrela da Mantiqueira Bocaina de Minas Ltda – EPP
		69. Laticínios Fartura Eireli

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		70. Laticínios Heloisa Ltda
		71. Laticínios JL Ltda
		72. Laticínios Kiformaggio Ltda
		73. Laticínios Latco Ltda
		74. Laticínios Madre de Deus de Minas Ltda
		75. Laticínios Noroeste Ltda
		76. Laticínios Norte de Minas Eireli
		77. Laticínios Nutrileite Indústria e Comércio Ltda
		78. Laticínios Oliveira Industria e Comercio Ltda – ME
		79. Laticínios Palmital Ltda
		80. Laticínios Paula Freitas Ltda
		81. Laticínios Peçanha Ltda
		82. Laticínios PJ Ltda
		83. Laticínios Porto Alegre Indústria e Comércio SA
		84. Laticínios Q’nutry Ltda
		85. Laticínios Rosena Ltda
		86. Laticínios Sabor da Serra Ltda
		87. Laticínios Saldalis SA
		88. Laticínios São João SA
		89. Laticínios São José do Barreiro Ltda
		90. Laticínios Sevilha Ltda
		91. Laticínios Sibéria Ltda
		92. Laticínios Silva e Oliveira Ltda
		93. Laticínios Tirolez Ltda
		94. Laticínios Union Ltda
		95. Cooperativa de Laticínios Vale do Mucuri Ltda

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		96. Laticínios União Total Ltda
		97. Leitesol Indústria e Comércio SA
		98. Leandro Barcelos da Fonseca EPP
		99. Leite Fazenda Bela Vista Ltda
		100. Leme Indústria e Comércio de Produtos Alimentícios Ltda
		101. Luís Henrique Delgado EPP
		102. Mania Cristina Neves Matos Eireli
		103. Minas Alimentos Ltda
		104. Na morada Indústria e Comércio Ltda
		105. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli
		106. Natamil Friburgo Industria e Comércio de Laticínios Eireli
		107. Neolat Comércio de Laticínios Ltda
		108. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda
		109. Oxente Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		110. Pastora Indústria de Laticínios ME
		111. Promissão Alimentos e Lácteos Eireli
		112. Polenghi Indústrias Alimentícias Ltda
		113. P&L Agroindústria de Laticínios
		114. Pinheiro & Silva Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		115. Premiato Indústria e Comércio de Alimentos Ltda
		116. Primor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		117. Parmíssimo Alimentos Ltda
		118. RAR Indústria e Comércio de Alimentos Ltda

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
		<p>119. Real Comércio e Laticínios Ltda</p> <p>120. RPJ Distribuidora de Laticínios e Frios Ltda</p> <p>121. S Teixeira Produtos Alimenticios Ltda</p> <p>122. São Leopoldo Alimentos Ltda</p> <p>123. Scalon & Cerchi Ltda</p> <p>124. Tapuya Indústria e Comércio Ltda</p> <p>125. Três Barras Indústria de Lácteos do Brasil Ltda</p> <p>126. Usina de Beneficiamento Del Rios Ltda</p> <p>127. Usina de Beneficiamento Paiolzinho Ltda</p> <p>128. Villam Laticínios Ltda</p> <p>129. Vicente Roberto de Carvalho & CIA Ltda</p> <p>130. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli</p> <p>Buitenlandse gebruikers</p> <p>1. CALCAR (Cooperativa Agraria de Responsabilidad Limitada Carmelo) — Uruguay</p> <p>2. CONAPROLE — Cooperativa Nacional de Productores de Leche — Uruguay</p> <p>3. Industria Láctea Salteña SA — Uruguay</p> <p>4. Mastellone Hnos SA — Argentinië</p> <p>5. Milkaut SA — Argentinië</p> <p>6. Molfino Hnos SA — Argentinië</p> <p>7. Noal SA — Argentinië</p> <p>8. Remotti SA — Argentinië</p> <p>9. SanCor Cooperativas Unidas Ltda — Argentinië</p> <p>10. Seglar SA — Uruguay</p>

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
BRAZILIË	GENEBRA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bebidas Guichard Ltda 2. Dubar Indústria e Comércio de Bebidas Ltda 3. Multidrink do Brasil Ltda
BRAZILIË	STEINHAEGER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Distilaria Doble W Exportação e Importação Ltda 2. Distillerie Stock do Brasil Ltda 3. Dubar Indústria e Comércio de Bebidas Ltda 4. Multidrink do Brasil Ltda 5. Natique Indústria e Comércio Ltda
PARAGUAY	PARMESANO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lácteos Norte S.R.L. 2. Lácteos San Cristóbal de Delci López Correa / Lácteos Katuete S.A. <p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda.
PARAGUAY	GRUYERE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dominique Gaston Frossard / Cremo Euro Gourmet S.A. <p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. García Hermanos Agroindustrial S.R.L
PARAGUAY	FONTINA	<p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 3. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 4. García Hermanos Agroindustrial S.R.L

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
PARAGUAY	REGGIANITO	Buitenlandse gebruikers 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 3. Mastellone Hnos. S.A. 4. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 5. García Hermanos Agroindustrial S.R.L 6. Milkaut S.A. 7. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. E Ind. Ltda.
URUGUAY	PARMESANO	1. ALKLA SRL 2. CALCAR (Cooperativa Agraria de Responsabilidad Limitada Carmelo) 3. CATENI S.A. 4. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 5. Conarey S.A. 6. ECOMEL S.A. 7. El Nuevo Gaucho SRL 8. FARMING S.A. 9. Farolur S.A. 10. FORMAGGIO LTDA 11. Granja Brassetti SRL 12. Henderson & CIA S.A 13. Horacio Bentacor 14. INDULACSA (Industria Lactea Salteña S.A.) 15. Juan Manuel Guerequiz Melo 16. La Magnolia S.A. 17. La Nueva Cerro S.A 18. La vieja bodega SRL 19. Pronaturalia S.A. 20. Queseria Helvetica S.A. 21. SEGLAR S.A.

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
URUGUAY	GRUYERE / GRUYÈRE	<ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Granja Brassetti SRL 3. Pronaturalia S.A. 4. SEGLAR S.A. <p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MILKAUT S.A.
URUGUAY	GRUYERITO / GRUYER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bonprole Industrias Lacteas S.A.
URUGUAY	FONTINA	<ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Farolur S.A. 3. Pronaturalia S.A. <p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MILKAUT S.A. 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda
URUGUAY	REGGIANITO	<ol style="list-style-type: none"> 1. CLALDY S.A. 2. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) <p>Buitenlandse gebruikers</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MILKAUT S.A. 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda

GROND- GEBIED	TERM	EERDERE GEBRUIKERS
URUGUAY	GRAPPAMIEL	<ol style="list-style-type: none"> 1. A. López & CIA 2. Bodega Tunin Hnos. S.R.L. 3. CABORIL S.A. 4. CEPAS Uruguay Bebidas y Alimentos S.A. (Ex BACARDI-MARTINI S.A.) 5. Eduardo Bon Perez 6. Gerardo Nabune Sciutti 7. Valdi Fraga Gonzalo Martin (ex JORGE L. VALDI) 8. La vieja bodega SRL 9. LICOGIN SRL 10. MENDOZA SRL 11. NABITUR S.A. 12. NAFIREY S.A. 13. REWILAT S.A. 14. Rodríguez HNOS & CIA LTDA

2. Vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst is een overgangsperiode van 12 (twaalf) maanden van toepassing om elke in deze bijlage vermelde eerdere gebruiker in staat te stellen zich aan te passen aan de specificaties in artikel 13.35, lid 8, punten a) tot en met i).

PARTIJSPECIFIEKE SCHEMA'S BETREFFENDE OVERHEIDSONDERNEMINGEN
EN ONDERNEMINGEN WAARAAN EXCLUSIEVE OF BIJZONDERE VOORRECHTEN ZIJN
TOEGEKEND

ARGENTINIË

1. Hoofdstuk 17 is niet van toepassing op staatsondernemingen of ondernemingen waaraan op niet-centraal niveau exclusieve of bijzondere voorrechten zijn toegekend.

2. Artikel 17.4 is niet van toepassing op de hieronder vermelde staatsondernemingen of ondernemingen waaraan exclusieve of bijzondere voorrechten zijn toegekend, noch op ondernemingen, dochterondernemingen en filialen waarvan zij eigenaar zijn of waarover zij zeggenschap hebben, of op nieuwe, gereorganiseerde of opvolgende ondernemingen of entiteiten van:
  - a) Integración Energética Argentina S.A.;

  - b) Nucleoeléctrica Argentina S.A., en

  - c) Soluciones Satelitales S.A.

BRAZILIË

Hoofdstuk 17 is niet van toepassing op staatsondernemingen of ondernemingen waaraan op niet-centraal niveau exclusieve of bijzondere voorrechten zijn toegekend.

PREAMBULE

DE PARTIJEN,

DELENDE de mening dat deze overeenkomst wordt ondertekend tegen de achtergrond van een ongekende combinatie van crises en uitdagingen;

WIJZEND op het volgende:

- a) het is absoluut noodzakelijk om snel maatregelen te nemen om milieuproblemen en -crises aan te pakken, waaronder die van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en vervuiling, zoals duidelijk blijkt uit de meest recente wetenschappelijke gegevens, die nog worden verergerd door aanhoudende armoede, waaronder extreme armoede, voedselonzekerheid en ongelijkheid;
- b) de COVID-19-pandemie heeft ertoe geleid dat meerdere kwetsbaarheden in onze samenlevingen aan het licht zijn gekomen, waaronder zorgen met betrekking tot de veerkracht van toeleveringsketens en niet in de laatste plaats van de nationale gezondheidsstelsels;
- c) geopolitieke spanningen hebben geleid tot een grotere overlapping van economische betrekkingen en veerkracht, met verstoringen van de internationale handelsstromen tot gevolg;
- d) het wordt steeds moeilijker om een fatsoenlijke levensstandaard te waarborgen, aangezien voedseltoeleveringsketens worden verstoord en ecosystemen worden getroffen door de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en

- e) door achtereenvolgende jaren van opeenvolgende uitdagingen en crises zijn de verworvenheden van de Agenda 2030 en de bijbehorende duurzameontwikkelingsdoelstellingen ongedaan gemaakt;

BEKLEMTONEND dat het tegen die achtergrond cruciaal is om de werking van een open, transparante en op regels gebaseerde internationale handel te waarborgen;

BENADRUKKEND dat dringend vaart moet worden gezet achter onze maatregelen om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken, de klimaatverandering aan te pakken en de middelen daarvoor te verkrijgen;

IN DE STELLIGE OVERTUIGING dat deze overeenkomst twee regio's samenbrengt die een cruciale bijdrage leveren om de bovengenoemde uitdagingen aan te pakken;

BENADRUKKEND dat:

- a) zij waarden delen die nodig zijn om de uitdagingen van de huidige mondiale context aan te pakken, zoals:
- i) de erkenning van het belang van inclusiviteit bij het vinden van oplossingen die voor iedereen werken, en met name voor werknemers, lokale en traditionele gemeenschappen en kleine landbouwbedrijven, en bij het versterken van de positie van vrouwen;
  - ii) het omarmen van multilateralisme en het afwijzen van onnodige handelsbelemmeringen;
  - iii) de eerbiediging van het internationaal recht, en
  - iv) de bescherming en instandhouding van het milieu;

- b) zij een centrale rol spelen in de structuur van mondiale toeleveringsketens in verschillende sectoren en op verschillende technologische niveaus, ook in de voedselproductie;
- c) zij pleitbezorger zijn van duurzame ontwikkeling in de sociale, economische en ecologische dimensies ervan, die geïntegreerd, ondeelbaar, onderling afhankelijk en wederzijds versterkend zijn, waarbij de grote diversiteit van de productiesystemen wordt erkend, aangezien er geen ontwikkelingsmodel bestaat dat voor alle systemen geschikt is;
- d) zij erkennen dat de uitbanning van armoede in al haar vormen en dimensies, met inbegrip van extreme armoede, de grootste mondiale uitdaging is en een onmisbare voorwaarde vormt voor duurzame ontwikkeling;
- e) zij erkennen dat het belangrijk is de inspanningen op te voeren om alle ecosystemen te beschermen, in stand te houden, duurzaam te gebruiken en duurzaam te beheren en te herstellen, in overeenstemming met hun nationale capaciteiten en omstandigheden, en ook erkennen dat het belangrijk is meer middelen vrij te maken om die inspanningen te ondersteunen;
- f) zij ook de essentiële rol erkennen van samenwerking op multilateraal niveau om gemeenschappelijke uitdagingen op het gebied van milieu en duurzame ontwikkeling doeltreffend aan te pakken en zich ertoe verbinden de samenwerking op het gebied van internationale handel en investeringen te versterken om onnodige verstoringen te voorkomen en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken, en er voorts op wijzen dat de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en -streefdoelen, met inbegrip van de manier waarop die worden uitgevoerd, universeel, ondeelbaar en onderling verbonden zijn, en

- g) zij met betrekking tot klimaatverandering met name:
- i) bewust van hun leidende rol, opnieuw bevestigen dat zij vastbesloten zijn om, met het oog op de doelstelling van het UNFCCC, de klimaatverandering aan te pakken door de volledige en doeltreffende uitvoering van de Overeenkomst van Parijs te versterken en het doel en de langetermijndoelstellingen ervan te verwezenlijken, met inbegrip van de temperatuurdoelstelling, de doelstelling om het vermogen te vergroten om zich aan te passen aan de negatieve gevolgen van de klimaatverandering en de doelstelling om de geldstromen in lijn te brengen met die twee laatstgenoemde doelstellingen, rekening houdend met billijkheid en het beginsel van gezamenlijke, doch verschillende verantwoordelijkheden en onderscheiden mogelijkheden in het licht van uiteenlopende nationale omstandigheden; tot doel hebben de wereldwijde respons op de dreiging van klimaatverandering te versterken, in de context van duurzame ontwikkeling en inspanningen om armoede uit te bannen, en ook erkennen dat de gevolgen van de klimaatverandering wereldwijd worden ervaren, met name door de armsten en de meest kwetsbaren, en
  - ii) erkennen dat het waarborgen van voedselzekerheid en het beëindigen van honger fundamentele prioriteiten zijn en dat voedselproductiesystemen bijzonder kwetsbaar zijn voor de nadelige gevolgen van klimaatverandering;

HET EROVER EENS ZIJNDE dat een op regels gebaseerd, niet-discriminerend, eerlijk, open, inclusief, billijk en transparant multilateraal handelsstelsel, met de WTO als kern en in overeenstemming met de doelstelling van duurzame ontwikkeling, onontbeerlijk is om de bovengenoemde crises en uitdagingen aan te pakken;

HERHALEND dat zij streven naar een gelijk speelveld en eerlijke concurrentie door protectionisme en marktversturende praktijken te ontmoedigen, teneinde een gunstig handels- en investeringsklimaat voor iedereen te bevorderen;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat zij vastbesloten zijn de WTO-regels volledig na te leven en ongerechtvaardigde of willekeurige discriminatie of een verkapte beperking van de internationale handel te vermijden;

HET EENS ZIJNDE dat de bovengenoemde uitdagingen een nieuwe context inleiden voor de formulering van overheidsbeleid om een betere toekomst op te bouwen;

HERINNEREND AAN artikel 18.1, lid 5, van deze overeenkomst, en de verschillen in hun ontwikkelingsniveau ERKENNEND, en het erover eens zijnde dat deze bijlage een op gemeenschappelijke waarden en belangen gebaseerde coöperatieve aanpak is;

VASTBESLOTEN samen te werken om ervoor te zorgen dat hun handelsbetrekkingen duurzame ontwikkeling bevorderen;

HERINNEREND AAN het belang van handel voor het verhogen van de levensstandaard en het bevorderen van de werkgelegenheid, terwijl een optimaal gebruik van de hulpbronnen van de wereld mogelijk wordt gemaakt in overeenstemming met de doelstelling van duurzame ontwikkeling;

STREVENDE NAAR zowel de bescherming en instandhouding van het milieu als de uitbreiding van de middelen daarvoor op een wijze die aansluit bij hun respectieve behoeften en zorgen op verschillende niveaus van economische ontwikkeling,

BEKLEMTONEND dat rekening moet worden gehouden met de specifieke uitdagingen van niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden om markttoegang en voordelen in het kader van deze overeenkomst te waarborgen;

GEZIEN de bovengenoemde uitdagingen,

STEMMEN IN met deze bijlage.

DEEL A

HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

A.1. Algemene bepalingen

1. De Partijen bekrachtigen de verbintenissen die in het kader van hoofdstuk 18 zijn aangegaan. Zij zijn van mening dat zij in een unieke positie verkeren om het goede voorbeeld te geven bij de integratie van handel en duurzame ontwikkeling en dat dat door middel van samenwerking moet worden nagestreefd.
2. Met erkenning van het recht van elke Partij om haar beleid en prioriteiten voor duurzame ontwikkeling vast te stellen, die in overeenstemming moeten zijn met de verbintenissen van elke Partij uit hoofde van de internationale overeenkomsten waarbij zij Partij is, streeft elke Partij ernaar haar relevante wet- en regelgeving en beleid te verbeteren teneinde een hoog en doeltreffend niveau van milieu- en arbeidsbescherming te waarborgen, overeenkomstig artikel 18.2, lid 2. Dat is in overeenstemming met de algemene doelstelling van artikel 18.1 om deze overeenkomst uit te voeren op een wijze die bijdraagt tot duurzame ontwikkeling. Daarnaast herinneren de Partijen eraan dat zij in artikel 18.2, lid 3, zijn overeengekomen dat een Partij de beschermingsniveaus van haar wet- en regelgeving op het gebied van milieu of arbeid niet mag verzwakken om handel of investeringen aan te moedigen. De Partijen herinneren eraan dat zij uit hoofde van artikel 18.2, lid 5, zijn overeengekomen dat een Partij niet door middel van een aanhoudend of terugkerend optreden of niet-optreden mag nalaten haar wet- en regelgeving op het gebied van milieu of arbeid doeltreffend te handhaven om handel of investeringen aan te moedigen. In dat verband erkennen de Partijen dat het belangrijk is om in passende beschikbare middelen te voorzien om een dergelijke handhaving uit te voeren. Bovendien mogen de Partijen op grond van artikel 18.2, lid 6, hun wet- en regelgeving op het gebied van milieu en arbeid niet toepassen op een wijze die een verhulde beperking van de handel of een ongerechtvaardigde of willekeurige discriminatie zou vormen.

3. De Partijen herinneren eraan dat op grond van beginsel 11 van de Verklaring van Rio de Janeiro inzake milieu en ontwikkeling die in 1992 door de Conferentie van de Verenigde Naties over milieu en ontwikkeling is aangenomen (hierna “Verklaring van Rio inzake milieu en ontwikkeling van 1992” genoemd), milieunormen en beheersdoelstellingen en -prioriteiten een weerspiegeling moeten zijn van de milieu- en ontwikkelingscontext waarop zij van toepassing zijn. Herinnerend aan artikel 18.1, leden 1 en 5, van deze overeenkomst erkennen de Partijen ook de verschillen in hun ontwikkelingsniveaus en nationale omstandigheden, terwijl zij streven naar de integratie van duurzame ontwikkeling in de handels- en investeringsbetrekkingen van de Partijen. Zij erkennen dat dergelijke verschillen ook de uitdagingen van niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden omvatten.

4. De Partijen erkennen dat duurzaamheidsmaatregelen die van invloed zijn op de handel volledig in overeenstemming moeten zijn met hun verplichtingen uit hoofde van de WTO-overeenkomsten. De Partijen herinneren eraan dat, overeenkomstig de TBT-overeenkomst, maatregelen die neerkomen op technische voorschriften die de onder die overeenkomst vallende handel beperken, onder meer i) gebaseerd moeten zijn op wetenschappelijke en technische gegevens; ii) de handel niet meer mogen beperken dan nodig is om een legitiem doel te bereiken, rekening houdend met de risico's die aan het niet bereiken van dat doel verbonden zouden zijn; en iii) gebaseerd moeten zijn op relevante internationale normen. De Partijen herinneren er ook aan dat sanitaire en fytosanitaire maatregelen die onder de SPS-overeenkomst vallen, overeenkomstig die overeenkomst onder meer i) alleen mogen worden toegepast voor zover zij noodzakelijk zijn om het leven of de gezondheid van mensen, dieren of planten te beschermen; ii) gebaseerd moeten zijn op wetenschappelijke beginselen; iii) gebaseerd moeten zijn op relevante internationale normen, richtsnoeren of aanbevelingen, tenzij in de SPS-overeenkomst anders is bepaald; iv) niet mogen worden gehandhaafd zonder voldoende wetenschappelijk bewijs, tenzij in de SPS-overeenkomst anders is bepaald, en v) niet zo mogen worden toegepast dat zij een verkapte beperking van de internationale handel zouden vormen.

5. Op grond van artikel 22.6 benadrukken de Partijen de sleutelrol van maatschappelijke organisaties bij de doeltreffende uitvoering van deze overeenkomst, door middel van de oprichting van interne adviesgroepen in overeenstemming met de interne mechanismen en wetgeving van elke Partij, met een brede betrokkenheid van actoren uit het maatschappelijk middenveld.

6. De Partijen zijn het erover eens dat het bevorderen van de internationale handel op een wijze die bijdraagt tot de doelstelling van duurzame ontwikkeling, als bedoeld in artikel 18.1, lid 3, maatregelen omvat in het kader van de volgende rubrieken:
  - a) multilaterale regelingen;

  - b) biregionale handels- en investeringsbetrekkingen;

  - c) nationale en regionale handelsgerelateerde beleidslijnen en maatregelen, en

  - d) economische empowerment van vrouwen.

Voorts komen de Partijen overeen dat zij, met het oog op een doeltreffende uitvoering van hun verbintenissen uit hoofde van hoofdstuk 18 van deze overeenkomst en uit hoofde van deze bijlage, bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst verdere besprekingen zullen voeren en een reeks acties en samenwerkingsactiviteiten zullen opzetten.

A.2. Multilaterale regelingen: samenwerking ter ondersteuning van multilaterale regels voor duurzame ontwikkeling

7. De Partijen zijn van mening dat deze overeenkomst een geprivilegieerd platform biedt voor overleg en samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van multilaterale arbeids- en milieunormen en -doelstellingen als bedoeld in artikel 18.1, lid 4, punt a), artikel 18.4, lid 8, artikel 18.5, lid 5, en artikel 18.6, lid 3, in overeenstemming met een coöperatieve aanpak als bedoeld in artikel 18.1, lid 5, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de verschillende nationale realiteiten, geografische beperkingen, capaciteiten, behoeften en ontwikkelingsniveaus van de Partijen en waarbij het nationale beleid en de nationale prioriteiten van de Partijen, als bedoeld in artikel 18.1, lid 4, punt c), in acht worden genomen.
8. De Partijen nemen er nota van dat ten volle rekening moet worden gehouden met het doel, de doelstellingen en de beginselen die zijn vastgelegd in de Agenda 21 over milieu en ontwikkeling, die is aangenomen tijdens de VN-conferentie over milieu en ontwikkeling van 3 tot en met 14 juni 1992 in Rio de Janeiro, en in de Verklaring van Rio inzake milieu en ontwikkeling van 1992, waarnaar wordt verwezen in artikel 18.1, lid 2, van deze overeenkomst. Daarnaast herhalen de Partijen dat het waarborgen van voedselzekerheid en het beëindigen van honger fundamentele prioriteiten zijn en dat voedselproductiesystemen bijzonder kwetsbaar zijn voor de nadelige gevolgen van de klimaatverandering, zoals opgemerkt in de Overeenkomst van Parijs.
9. Zij herinneren aan beginsel 12 van de Verklaring van Rio inzake milieu en ontwikkeling van 1992:

“Handelspolitieke maatregelen voor milieudoelinden zouden geen middel moeten vormen tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie, of een verhulde beperking van de internationale handel. Eenzijdige actie om vraagstukken op milieugebied buiten de rechtsmacht van het importerende land op te lossen, zouden moeten worden vermeden. Milieumaatregelen gericht op grensoverschrijdende of mondiale problemen zouden, voor zover mogelijk, op internationale consensus moeten zijn gebaseerd.”

10. Zij herinneren er voorts aan dat staten, op grond van beginsel 2 van de Verklaring van Rio de Janeiro inzake milieu en ontwikkeling van 1992, overeenkomstig het VN-Handvest en de beginselen van het internationaal recht, het soevereine recht hebben om hun eigen hulpbronnen te exploiteren op grond van hun eigen milieu- en ontwikkelingsbeleid, alsook de verantwoordelijkheid te verzekeren dat activiteiten die binnen hun rechtsmacht of toezicht vallen geen schade toebrengen aan het milieu van andere staten of van gebieden die onder geen enkele nationale rechtsmacht vallen.

11. In het licht van het voorgaande bevestigen de Partijen hun verbintenis om het in artikel 18.14 bedoelde Subcomité voor handel en duurzame ontwikkeling onder meer de volgende taken toe te vertrouwen: het faciliteren, bespreken en monitoren van de doeltreffende uitvoering van hoofdstuk 18 en het voorkomen van handelsbelemmeringen op gebieden die onder hun mandaat vallen, onverminderd andere mechanismen die in het kader van deze overeenkomst zijn ingesteld. Overleg en samenwerking in het Subcomité voor handel en duurzame ontwikkeling omvatten, maar zijn niet beperkt tot, gedachtewisselingen over de uitvoering van de onderstaande instrumenten en aanverwante processen, zolang de Partijen er partij bij zijn:
  - a) de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen;
  - b) het UNFCCC en de in het kader daarvan vastgestelde Overeenkomst van Parijs;
  - c) het Verdrag inzake biologische diversiteit (*Convention on Biological Diversity - CBD*), de bijbehorende protocollen en het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, dat op 19 december 2022 in het kader van het CBD in Montreal is aangenomen (hierna “GBF” genoemd);
  - d) het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, gedaan te Montreal op 16 september 1987, en de wijziging van Kigali daarbij, gedaan te Kigali op 15 oktober 2016;

- e) het Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van woestijnvorming, gedaan te Parijs op 17 juni 1994;
- f) het Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, gedaan te Bazel op 22 maart 1989, het Verdrag van Rotterdam inzake de procedure met betrekking tot voorafgaande geïnformeerde toestemming ten aanzien van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden in de internationale handel, gedaan te Rotterdam op 10 september 1998, het Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen, gedaan te Stockholm op 22 mei 2001, en het Verdrag van Minamata inzake kwik, gedaan te Kumamoto op 10 oktober 2013;
- g) het Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, gedaan te Bonn op 23 juni 1979;
- h) de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dieren en plantensoorten (Cites);
- i) de Overeenkomst van Ramsar inzake watergebieden, gedaan te Ramsar op 2 februari 1971;
- j) de Verklaring van de Verenigde Naties over de rechten van inheemse volken, die op 13 september 2007 door de Algemene Vergadering is aangenomen, en
- k) de IAO-verdragen en -protocollen.

12. Met betrekking tot het CBD erkennen de Partijen het belang van de volgende elementen ter ondersteuning van de effectieve uitvoering ervan:

- a) de verwezenlijking van de drie doelstellingen van het Verdrag inzake biologische diversiteit — het behoud van de biologische diversiteit, het duurzame gebruik van de bestanddelen daarvan en de eerlijke en billijke verdeling van de voordelen voortvloeiende uit het gebruik van genetische rijkdommen — op evenwichtige wijze;

- b) de uitvoering van het mondiaal biodiversiteitskader;
  - c) de uitvoering, herziening of actualisering en mededeling van nationale biodiversiteitsstrategieën en -actieplannen, met inbegrip van nationale streefcijfers, overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en
  - d) het voorzien in adequate uitvoeringsmiddelen, met inbegrip van financiële middelen, toegang tot en overdracht van technologie, samenwerking op technisch en wetenschappelijk gebied, uitwisseling van informatie en verdeling van de voordelen van biotechnologie, rekening houdend met de specifieke uitdagingen waarmee de ondertekenende Mercosur-staten worden geconfronteerd, in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag inzake biologische diversiteit.
13. Door te herhalen dat zij zich volledig inzetten voor het UNFCCC en voor de doeltreffende uitvoering van de Overeenkomst van Parijs, komen de Partijen overeen maatregelen te nemen en te versterken ter ondersteuning van de doelstellingen en streefdoelen ervan, onder meer door rekening te houden met de wereldwijde inventarisatie van de Overeenkomst van Parijs, met aandacht voor mitigatie, aanpassing en de middelen voor uitvoering en ondersteuning, en in het licht van billijkheid en de beste beschikbare wetenschap. De Partijen herinneren aan en herhalen al hun respectieve verbintenissen in het kader van de multilaterale klimaatregeling, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:
- a) met betrekking tot nationaal bepaalde bijdragen (hierna “NDC’s” genoemd) en mitigatie: opeenvolgende NDC’s voorbereiden, daarover communiceren en die in stand houden en binnenlandse mitigatiemaatregelen nastreven, teneinde de doelstellingen van die bijdragen te verwezenlijken; ervoor zorgen dat de opeenvolgende NDC’s in de loop van de tijd een vooruitgang zullen betekenen en de hoogst mogelijke ambitie zullen weerspiegelen, waarin de billijkheid en het beginsel van gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden en respectieve capaciteiten worden weerspiegeld, in het licht van de verschillende nationale omstandigheden;

- b) met betrekking tot aanpassing: deelnemen aan processen voor de planning van de aanpassing en de uitvoering van acties, met inbegrip van de ontwikkeling of verbetering van relevante plannen, beleidsmaatregelen of bijdragen, en
  - c) met betrekking tot financieringsstromen en middelen voor uitvoering: maatregelen nemen om financieringsstromen in overeenstemming te brengen met een traject naar lage broeikasgasemissies en klimaatveerkrachtige ontwikkeling; steun verlenen aan ontwikkelingslanden die partij zijn bij de Overeenkomst van Parijs voor de uitvoering van klimaatactie, met inbegrip van financiële middelen, technologieoverdracht en capaciteitsopbouw, overeenkomstig de artikelen 9, 10 en 11 van de Overeenkomst van Parijs, erkennend dat versterkte steun voor ontwikkelingslanden die partij zijn bij de Overeenkomst van Parijs een hoger ambitieniveau in hun optreden mogelijk zal maken.
14. De Partijen komen overeen actief samen te werken, zowel bij de onderhandelingen binnen de regeling als bij de uitvoering ervan, om gezamenlijke klimaatactie te bevorderen.
15. Elke Partij bevestigt haar relevante internationale verbintenissen en voert, in overeenstemming met haar respectieve interne wet- en regelgeving, maatregelen uit om verdere ontbossing te voorkomen en de inspanningen om de bosbedekking vanaf 2030 te stabiliseren of uit te breiden, op te voeren. In dat verband mogen de Partijen de in hun milieurecht geboden beschermingsniveaus niet verzwakken.
16. De Partijen erkennen voorts dat in hun beleid rekening moet worden gehouden met de sociale en economische uitdagingen van ontwikkelingslanden en hun bijdrage aan de mondiale voedselzekerheid.
17. De Partijen benadrukken ook dat meer steun en investeringen nodig zijn om die doelstellingen te verwezenlijken, onder meer door middel van financiële middelen, technologieoverdracht, capaciteitsopbouw en andere mechanismen waarin deze overeenkomst voorziet.

18. De Partijen zullen hun inspanningen opvoeren om het aandeel hernieuwbare energie in de mondiale energiemix aanzienlijk te vergroten en de samenwerking te versterken om de toegang tot onderzoek en technologie op het gebied van schone energie, met inbegrip van hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en geavanceerde en schonere technologie voor fossiele brandstoffen, te vergemakkelijken, en investeringen in energie-infrastructuur en schone-energietechnologie te bevorderen.
19. De Partijen komen ook overeen gebruik te maken van het Subcomité voor handel en duurzame ontwikkeling om samen te werken en informatie uit te wisselen met betrekking tot de uitvoering van de WTO-overeenkomst inzake visserijsubsidies, die is aangenomen tijdens de 12e Ministeriële Conferentie van de WTO op 17 juni 2022, zodra die in werking is getreden.
20. De Partijen erkennen de bevoorrechte ruimte voor overleg en samenwerking die het Subcomité voor handel en duurzame ontwikkeling biedt, maar benadrukken dat deze overeenkomst geen enkele wijziging inhoudt van de aard of de reikwijdte van de verbintenissen die zijn aangegaan in het kader van de desbetreffende internationale overeenkomsten als bedoeld in hoofdstuk 18 van deze overeenkomst, noch van de uitvoeringsmechanismen die in het kader van die overeenkomsten zijn overeengekomen. Het ontwerp en de werking van die overeenkomsten, met name de aard van de daarin aangegane verbintenissen en de nalevingsmechanismen ervan, voor zover die bestaan, weerspiegelen het in het kader van die overeenkomsten bereikte evenwicht, dat niet wordt gewijzigd noch op enigerlei wijze wordt geregeld door de verwijzingen naar die verbintenissen in deze overeenkomst.

A.3. Biregionale handels- en investeringsbetrekkingen: het potentieel van deze overeenkomst benutten om echte duurzame ontwikkeling te stimuleren die werkt voor iedereen

21. De Partijen zijn het erover eens dat de integratie van duurzame ontwikkeling in de handels- en investeringsbetrekkingen van de Partijen, als bedoeld in artikel 18.1, lid 1, onder meer tastbare economische voordelen moet opleveren voor producenten van goederen en dienstverleners die duurzaamheid in hun activiteiten integreren, met name de meest kwetsbaren, waaronder vrouwen, kleine boeren, inheemse volkeren en lokale gemeenschappen.
22. De in punt 21 van deze bijlage bedoelde voordelen kunnen onder meer worden bereikt door middel van initiatieven die de handel in producten die op duurzame wijze en in overeenstemming met het recht van de Partijen zijn verkregen of geproduceerd, stimuleren, en projecten die interregionale toeleveringsketens bevorderen om de positieve bijdrage van de handel aan een traject naar broeikasgasarme en klimaatbestendige ontwikkeling te bevorderen en het vermogen om zich aan te passen aan de negatieve gevolgen van klimaatverandering te vergroten op een wijze die de voedselproductie niet in gevaar brengt, zoals bedoeld in artikel 18.6, lid 2, punt b).
23. De Partijen verbinden zich ertoe de arbeidsrechten te beschermen en erkennen de rol van de IAO als de belangrijkste multilaterale organisatie op dat gebied.
24. Herinnerend aan artikel 18.4, lid 4, van deze overeenkomst, blijft elke Partij zich inspannen om de fundamentele IAO-verdragen, protocollen en andere relevante IAO-verdragen waarbij zij nog geen partij is en die door de IAO als actueel zijn aangemerkt, te ratificeren, met inachtneming van het soevereine recht van een Partij om aanvullende internationale verplichtingen aan te gaan. Overeenkomstig artikel 18.4, lid 3, van deze overeenkomst eerbiedigt en bevordert elke Partij de internationaal erkende fundamentele arbeidsnormen, zoals gedefinieerd in de fundamentele IAO-verdragen, en voert elke Partij ze op effectieve wijze uit.

25. Bij de uitvoering van die verbintenissen zijn de Partijen voornemens bijzondere aandacht te besteden aan de uitbanning van kinderarbeid, de vrijheid van vereniging en de daadwerkelijke erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen. De Partijen zijn het erover eens dat de verbintenis tot effectieve uitvoering inhoudt dat elke Partij relevante wet- en regelgeving vaststelt en haar jurisdictie en controle uitoefent door een systeem in te stellen om de naleving van de vereisten van de internationaal erkende fundamentele arbeidsnormen, zoals gedefinieerd in de fundamentele IAO-verdragen, te waarborgen.
26. Voorts onderstrepen de Partijen, in overeenstemming met de verbintenis om fatsoenlijk werk te bevorderen in artikel 18.4, lid 8, van deze overeenkomst en de IAO-verklaring over sociale rechtvaardigheid voor een eerlijke mondialisering, het beginsel van sociale dialoog, dat een leidend beginsel van de IAO is, en begrijpen zij dat de ratificatie van fundamentele en andere relevante IAO-verdragen moet worden uitgevoerd op een wijze die in overeenstemming is met dat beginsel.

Deze overeenkomst laten werken voor producenten van duurzame goederen

27. Gezien de fundamentele rol die miljoenen inwoners van regio's die ver van stedelijke centra liggen, zoals bossen, natuurlijk grasland, wetlands en andere natuurlijke ecosystemen, spelen bij de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling, werken de Partijen samen bij het bieden van meer mogelijkheden voor markttoegang voor producten die duurzaam en in overeenstemming met het recht van elke Partij zijn verkregen van kleine landbouwbedrijven, coöperaties, inheemse volkeren en lokale gemeenschappen, en ontwikkelen zij mechanismen om die bevolkingsgroepen te ondersteunen bij het verkrijgen en in stand houden van duurzame inkomstenbronnen, met inachtneming van de collectieve landrechten van inheemse volkeren en lokale gemeenschappen, in overeenstemming met het recht van elke Partij en haar desbetreffende internationale verbintenissen.

28. De Partijen komen overeen specifieke maatregelen en initiatieven te bespreken om dat doel te bereiken in het kader van het Subcomité voor handel en duurzame ontwikkeling of een ander uit hoofde van deze overeenkomst opgericht orgaan, naargelang het geval. Dergelijke maatregelen en initiatieven omvatten onder meer het in kaart brengen van de markttoegangsmogelijkheden die nodig zijn om de uitvoer van duurzaam verkregen of geproduceerde producten te stimuleren, en maatregelen en initiatieven om de handel tussen de Partijen te versnellen en te vergemakkelijken.

Bevordering van duurzame interregionale waardeketens voor de energietransitie

29. Op grond van artikel 18.6, lid 2, punt b), trachten de Partijen het aanzienlijke potentieel voor interregionale partnerschappen in projecten voor energietransitie te benutten, gezien de vele complementariteit ervan met betrekking tot de input, deskundigheid en technologieën die nodig zijn om oplossingen te ontwikkelen op gebieden zoals duurzame mobiliteit en andere door de Partijen aangewezen gebieden.
30. In dat verband erkennen de Partijen dat de totstandbrenging van verantwoorde, duurzame, transparante, onbelemmerde en veerkrachtige interregionale waardeketens een van de belangrijkste aspecten is voor de verwezenlijking van de doelstellingen in verband met de totstandbrenging van een eerlijke en rechtvaardige energietransitie die bijdraagt tot de sociale, economische en ecologische ontwikkeling van beide regio's. Door middel van een doeltreffende en evenwichtige deelname aan die ketens zullen beide regio's beter in staat zijn hun concurrentievermogen op de wereldmarkt in stand te houden, een hoog niveau van werkgelegenheid te behouden met het scheppen van hoogwaardige banen, hun productie- en innovatiecapaciteit te versterken, de bestaande industriële basis te verbeteren en hun transformatie te ondersteunen.

31. Met het oog op het scheppen van banen en het bevorderen van synergieën tussen de niveaus van technologische ontwikkeling en de natuurlijke hulpbronnen in de Mercosur en in de Europese Unie, werken de Partijen samen bij het ontwerpen van initiatieven die duurzame en veerkrachtige interregionale waardeketens stimuleren. Dergelijke waardeketens moeten ten gunste komen van investeringen en industriële ontwikkeling in grondstoffenproducerende landen, teneinde de toegevoegde waarde ter plaatse te vergroten en het scheppen van banen te bevorderen. De Partijen geven onder meer prioriteit aan het overwegen van de gezamenlijke ontwikkeling van duurzame interregionale markten en waardeketens in strategische sectoren in overeenstemming met de desbetreffende wet- en regelgeving van elke Partij; bij die sectoren kan het gaan om:
- a) de verantwoorde winning, verrijking en bewerking van metalen en mineralen die van cruciaal belang zijn voor de energietransitie;
  - b) energiebronnen die een cruciale rol spelen in de energietransitie, met inbegrip van vloeibaar aardgas en hernieuwbare energie; dat is met name van belang voor de opwekking van hernieuwbare en emissiearme elektriciteit en voor de bedrijfstakken waarin het moeilijk is om de broeikasgasemissies te beperken;
  - c) duurzame mobiliteit en bijbehorende waardeketens, met inbegrip van lithiumionbatterijen, recycling van batterijen en oplaadinfrastructuur, elektromobiliteit en de industriële productie van elektrische auto's;
  - d) duurzame biobrandstoffen, met inbegrip van ethanol en biodiesel, duurzame luchtvaartbrandstof en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong,
  - e) waterstof en derivaten daarvan, om een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.

32. Om de in punt 31 genoemde doelstellingen te verwezenlijken, zijn de Partijen het eens over het belang van de uitvoering van beleidsinstrumenten om de ontwikkeling van vermogens te versnellen, met name in ontwikkelingslanden, zodat zij effectief kunnen deelnemen aan waardeketens die gericht zijn op strategische productiesectoren voor de energietransitie, waarvoor grote investeringen, geavanceerde technologie en gespecialiseerde arbeidskrachten nodig zijn, alsook specifieke beleidsmaatregelen ter bevordering van de inclusie van vrouwen. In die zin, rekening houdend met de asymmetrieën tussen beide regio's en onverminderd de rechten van de Europese Unie, kunnen de ondertekenende Mercosur-staten stimuleringsmaatregelen vaststellen die gericht zijn op de ontwikkeling en groei van strategische productiesectoren voor een duurzame transitie, in overeenstemming met de Agenda 2030 en de bijbehorende duurzameontwikkelingsdoelstellingen. Die maatregelen moeten in overeenstemming zijn met deze overeenkomst en met de WTO-overeenkomsten.
33. Daarnaast werken de Partijen samen met betrekking tot de bovengenoemde sectoren, onder meer op de volgende gebieden:
- a) het faciliteren en bevorderen van investeringen waarmee de lokale toegevoegde waarde in productieketens in grondstoffenproducerende landen wordt bevorderd;
  - b) het verlenen van technische en andere steun voor projecten die bijdragen tot de totstandbrenging van interregionale waardeketens en de ontwikkeling van technologie en kennis, waardoor in ondertekenende Mercosur-staten capaciteiten kunnen worden opgebouwd.
34. Tot slot verbinden de Partijen zich ertoe samen te werken bij het bevorderen van interregionale waardeketens op gebieden die een indirecte bijdrage leveren aan de energietransitie, zoals de productie van goederen en diensten voor de gezondheidszorg, de ontwikkeling van de digitale economie, met inbegrip van op kennis gebaseerde diensten, en duurzame voedselproductie.

A.4. Nationale of regionale handelsgerelateerde beleidslijnen en maatregelen:
de verscheidenheid aan doeltreffende benaderingen voor duurzame ontwikkeling erkennen

35. De Partijen bevestigen opnieuw hun respectieve verbintenissen die zij in het kader van deze overeenkomst en de in hoofdstuk 18 genoemde relevante internationale regelingen zijn aangegaan met betrekking tot de instandhouding, de bescherming en het duurzame beheer van bossen en andere terrestrische ecosystemen, en met betrekking tot duurzaam landgebruik overeenkomstig hun respectieve wet- en regelgeving. Zij bevestigen ook hun verbintenis om de handel in producten uit duurzaam beheerde bossen die overeenkomstig het recht van het land van oogst worden gekapt, aan te moedigen en de illegale houtkap en de daarmee verband houdende handel te bestrijden.
36. De Partijen erkennen voorts de rol van traditionele en inheemse kennis en de rol van lokale actoren als belangrijke hoofdrolspelers op het gebied van duurzaam landgebruik en de bescherming, instandhouding en duurzaam gebruik van bossen en biodiversiteit. Zij herinneren eraan dat het belangrijk is inheemse volkeren en lokale gemeenschappen te ondersteunen bij het duurzaam beheer van bossen en erkennen dat beleid ter beperking van ontbossing rekening moet houden met de sociale en economische uitdagingen en rechten van lokale gemeenschappen, in overeenstemming met de wet- en regelgeving van elke Partij en haar desbetreffende internationale verbintenissen.
37. De Partijen zijn vastbesloten de inspanningen te herhalen en op te voeren om een einde te maken aan de illegale bedreigingen voor de natuur en het milieu, waaronder illegale houtkap en brand, illegale handel in wilde dieren en planten, illegale mijnbouw en andere schadelijke activiteiten zoals illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij) en illegale handel in afvalstoffen die een bedreiging vormen voor het milieu.

38. De Partijen wijzen erop dat het belangrijk is de instandhouding, het herstel, het duurzame gebruik en het beheer van alle soorten ecosystemen te versterken en de sociale, economische en milieuvoordelen van biodiversiteit voor mensen te vergroten, met name voor mensen in kwetsbare situaties en degenen die het meest afhankelijk zijn van biodiversiteit, onder meer door middel van duurzame activiteiten, producten en diensten op basis van biodiversiteit die de biodiversiteit verbeteren. De Partijen werken samen om duurzame consumptie- en productiepatronen te bevorderen, teneinde de negatieve gevolgen voor de biodiversiteit geleidelijk te verminderen en de positieve effecten te vergroten. Zij verklaren ook vastbesloten te zijn doeltreffende maatregelen te nemen om te zorgen voor een eerlijke en billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische rijkdommen en uit digitale sequentie-informatie over genetische rijkdommen, in overeenstemming met de internationale verbintenissen van elke Partij.
39. Om het potentieel van de handel ten behoeve van ecosystemen te benutten, stellen de Partijen binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst een lijst op van producten van ondertekenende Mercosur-staten die bijdragen tot het behoud, het herstel, het duurzame gebruik en het beheer van bossen en kwetsbare ecosystemen. Voor producten op die lijst, die om de drie jaar wordt geëvalueerd, moet worden geprofiteerd van een preferentiële of aanvullende markttoegang, of van andere stimulansen van de Europese Unie om de handel daarin te bevorderen, zoals technische bijstand of capaciteitsopbouw.
40. Daarnaast moeten de Partijen acties en maatregelen invoeren ter bevordering van de handel in goederen die bijdragen tot betere sociale voorwaarden en milieuvriendelijke praktijken, zoals goederen en diensten die bijdragen tot een hulpbronnenefficiënte, koolstofarme economie, of goederen die het voorwerp zijn van regelingen en mechanismen om duurzaamheid te waarborgen. Dergelijke acties, die periodiek om de drie jaar door de Partijen moeten worden geëvalueerd, kunnen maatregelen omvatten ter verbetering van de markttoegang, technische bijstand, capaciteitsopbouw en handelsbevordering, naargelang het geval.

41. De verbintenis van de Partijen om nauwer samen te werken en meer inzicht te krijgen in hun respectieve beleid en maatregelen op het gebied van arbeid en milieu, als bedoeld in artikel 18.1, lid 4, punt c), houdt onder meer in dat wordt erkend dat beleid, maatregelen en oplossingen om de uitdaging van duurzame ontwikkeling aan te pakken, van land tot land en van regio tot regio kunnen verschillen.

A.5. Handel en economische empowerment van vrouwen

42. De Partijen erkennen dat inclusief handelsbeleid bijdraagt tot de bevordering van de economische empowerment van vrouwen. De Partijen erkennen dat vrouwen, door hun deelname aan economische activiteiten, met inbegrip van internationale handel, een grote bijdrage leveren aan de economische groei. De Partijen zijn dan ook voornemens de bepalingen van deze overeenkomst zodanig uit te voeren dat gelijke kansen en gelijke behandeling van vrouwen en mannen worden bevorderd en dat dat perspectief wordt opgenomen in het handels- en investeringsbeleid.
43. Elke Partij streeft ernaar te waarborgen dat haar recht en beleid voorzien in gelijke rechten, behandeling en kansen voor mannen en vrouwen en die bevordert. Elke Partij streeft ernaar dat recht en dat beleid te verbeteren, onverminderd het recht van elke Partij om haar eigen reikwijdte en beschermingsniveaus voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen vast te stellen. Dat recht en dat beleid moeten in overeenstemming zijn met de verbintenissen van elke Partij uit hoofde van relevante internationale overeenkomsten, met inbegrip van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN op 18 december 1979, dat elke Partij doeltreffend uitvoert.

44. De Partijen erkennen dat veranderingen in handelsstromen een verschillend effect kunnen hebben op de werkgelegenheidskansen en de participatie van mannen en vrouwen, op hun inkomen en hun welzijn. Rekening houdend met de eeuwjarige verklaring van de IAO over de toekomst van werk, die op 21 juni 2019 in Genève is aangenomen, erkennen de Partijen ook het belang van een gelijke verdeling van verantwoordelijkheden tussen gezinsleden en van investeringen in de zorgeconomie, zodat vrouwen kunnen profiteren van handelsgerelateerde economische kansen en ondernemersactiviteiten, met name vrouwen in kwetsbare situaties.
45. De Partijen zijn voornemens samen te werken om hun samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van aangelegenheden die onder deze afdeling vallen, te versterken. De samenwerkingsactiviteiten zijn erop gericht de capaciteit en de voorwaarden voor vrouwelijke werknemers, zakenvrouwen en ondernemers te verbeteren, met inbegrip van de toegang van vrouwen tot participatie, leiderschap en onderwijs op gebieden waar zij ondervertegenwoordigd zijn, en inspanningen te leveren ter ondersteuning van sectoraal beleid dat de integratie van vrouwen in dynamische sectoren en sectoren met een hogere productiviteit mogelijk maakt, onder meer door het bevorderen van stromen van buitenlandse directe investeringen waarmee de arbeidskansen voor vrouwen op de arbeidsmarkt worden vergroot, met name in sectoren die door mannen worden gedomineerd. Die samenwerking kan onder meer betrekking hebben op de uitwisseling van informatie en beste praktijken op het gebied van gegevensverzameling die het mogelijk maken handelsbeleid vast te stellen, te ontwerpen, uit te voeren en te herzien dat gericht is op het wegnemen van belemmeringen waarmee vrouwen in de internationale handel worden geconfronteerd.

DEEL B

SAMENWERKING

B.1. Bijdragen tot de vermindering van ongelijkheden binnen en tussen landen

46. De Partijen verbinden zich ertoe samen te werken om ervoor te zorgen dat de geleidelijke totstandbrenging van de vrijhandelszone tussen de Mercosur en de EU niet alleen zal bijdragen tot een verhoging van het totale inkomen en de welvaart, maar ook tot de vermindering van ongelijkheden, in overeenstemming met duurzameontwikkelingsdoelstelling 10. Tegelijkertijd herinneren de Partijen bij de bevordering van de transitie naar emissiearme en klimaatbestendige economieën aan hun respectieve toezeggingen om te werken aan een rechtvaardige transitie en om daartoe de nodige middelen te verstrekken en vrij te maken.

B.2. Bevordering van de doelstellingen van hoofdstuk 18 over handel en duurzame ontwikkeling

47. Met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen van hoofdstuk 18 van deze overeenkomst benadrukken de Partijen het belang van interregionale samenwerking, onder meer op de volgende gebieden:
- a) de uitvoering van multilaterale verbintenissen op het gebied van klimaatverandering, biodiversiteit en milieu, en van de arbeidsnormen van de IAO;
  - b) steun voor de rol van inheemse volkeren en lokale gemeenschappen bij de bevordering van duurzame ontwikkeling;
  - c) de verbetering van de traceerbaarheid in waardeketens;

- d) het ontsluiten van het potentieel van een duurzame en inclusieve bio-economie, met inbegrip van op biodiversiteit gebaseerde producten en diensten die de biodiversiteit ten goede komen;
- e) het gebruik van transparante, vergelijkbare, meetbare, inclusieve, wetenschappelijk onderbouwde en contextspecifieke criteria en methoden om de duurzaamheid van de bio-economie in alle waardeketens te beoordelen;
- f) duurzame biobrandstoffen, met inbegrip van ethanol en biodiesel, duurzame luchtvaartbrandstof en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, en
- g) de productie en facilitering van de handel in duurzaam geproduceerde goederen en diensten, met inbegrip van koolstofarme goederen.

48. De Partijen spreken hun steun uit voor het opschalen van de financiering van ontwikkelde naar ontwikkelingslanden, alsook van andere bronnen, voor de bescherming, het behoud, het duurzame gebruik en het herstel van alle ecosystemen, overeenkomstig de binnenlandse omstandigheden en beleidsmaatregelen. Zij erkennen ook het belang voor de ondertekenende Mercosur-staten van de steun en passende middelen van de Europese Unie ter ondersteuning van nationaal beleid en internationale verbintenissen op het gebied van mitigatie van en aanpassing aan klimaatverandering en de nevenvoordelen daarvan, doelstellingen met betrekking tot verlies en schade, en voor de bestrijding van biodiversiteitsverlies en de instandhouding en het herstel van bossen, overeenkomstig de desbetreffende wet- en regelgeving en de toepasselijke internationale verbintenissen van elke ondertekenende Mercosur-staat. Zij erkennen ook het belang van het verlenen en mobiliseren van de technische en financiële steun die nodig is om het aanpassingsvermogen en de veerkracht van de voedselproductie te vergroten en de kwetsbaarheid van landbouwers en andere kwetsbare groepen, met name kleinschalige landbouwers, vrouwen en jongeren, met betrekking tot klimaatverandering te verminderen.

49. Herinnerend aan de doelstelling van hoofdstuk 18 om de integratie van duurzame ontwikkeling in de handels- en investeringsbetrekkingen van de Partijen te bevorderen, verbinden de Partijen zich ertoe de herziening van bestaande financieringsinstrumenten te ondersteunen, te zorgen voor adequate financiering voor bosbehoud, herbebossing, herstel en vermindering van ontbossing en de conversie van natuurlijk grasland, en samen te werken om ervoor te zorgen dat die instrumenten, indien toepasselijk, overeenkomstig het recht van elke Partij op passende wijze worden gefinancierd uit binnenlandse en internationale bronnen. Daarnaast ondersteunen de Partijen het opschalen van de mobilisering van middelen, onder meer door middel van resultaatgerichte betalingen en andere beleidsbenaderingen, zoals betalingen voor ecosysteemdiensten.
50. De Partijen benadrukken dat bij die samenwerking niet alleen de publieke sector moet worden betrokken, maar ook het bedrijfsleven, de academische wereld en het maatschappelijk middenveld, overeenkomstig hun respectieve rol bij het bevorderen van duurzame ontwikkeling.

B.3. Duurzaamheidsmaatregelen die van invloed zijn op de handel

51. Herinnerend aan hun verbintenissen in het kader van de WTO-overeenkomsten komen de Partijen overeen samen te werken bij het aanpakken van uitdagingen in verband met het voldoen aan de vereisten in verband met duurzaamheidsmaatregelen van een Partij die van invloed zijn op de handel, rekening houdend met de verschillende ontwikkelingsniveaus, capaciteiten, prioriteiten en nationale omstandigheden en wetgeving, alsook met de specifieke uitdagingen van niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden. De Partijen erkennen onder meer dat de uitvoering van acties ter ondersteuning van de naleving van de duurzaamheidsmaatregelen van een Partij die van invloed zijn op de handel, moet worden vergemakkelijkt, zodat de uitvoer ten volle kan profiteren van de mogelijkheden voor markttoegang waarin deze overeenkomst voorziet. Zij wijzen ook op het aan de partnerschapsovereenkomst gehechte samenwerkingsprotocol als instrument om dat doel te bereiken en komen overeen dat de steun voor ondertekenende Mercosur-staten de verstrekking van financiële middelen, programma's voor capaciteitsopbouw, technische bijstand en andere gezamenlijke initiatieven ter bevordering van duurzame toeleveringsketens moet omvatten.

52. De Partijen herinneren aan de bepalingen van hoofdstuk 5, met name artikel 5.5. De Partijen streven ernaar maatregelen vast te stellen en vast te stellen en initiatieven uit te voeren om de onderlinge handel in relevante producten te versnellen en te vergemakkelijken, indien passend, zoals overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning of gelijkwaardigheid en om de wederzijdse kennis van en het inzicht in bestaande praktijken en regelingen te vergroten.
53. Bij de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen die van invloed zijn op de handel, in overeenstemming met haar recht, houdt een Partij ten volle rekening met de door de andere Partij ingediende wetenschappelijke of technische informatie en moet zij rekening houden met de maatregelen die door die Partij zijn genomen om de verbintenissen uit hoofde van deze bijlage na te komen.
54. Wanneer het recht van een Partij voorziet in verificatie van de overeenstemming van een ingevoerd product met het desbetreffende recht van een andere Partij, erkennen de Partijen dat de autoriteiten van een Partij het best in staat zijn om de naleving van het recht van die Partij te beoordelen. Wanneer een Partij de naleving van het recht van een andere Partij beoordeelt, gebruikt de eerste Partij de door laatstgenoemde Partij verstrekte informatie.
55. Met betrekking tot de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen die van invloed zijn op de handel en het in de handel brengen in verband met de bescherming van beboste ecosystemen, en voor zover het recht van de Europese Unie dat toestaat:
  - a) erkent de Europese Unie dat deze overeenkomst en de maatregelen die worden genomen om de in het kader daarvan aangegeven verbintenissen na te komen, onder meer in aanmerking moeten worden genomen bij de indeling van landen in risicocategorieën;

- b) worden documentatie, vergunningen, informatie en gegevens van certificeringsregelingen en traceerbaarheids- en monitoringsystemen die officieel zijn erkend, geregistreerd of vastgesteld door de ondertekenende Mercosur-staten, door de relevante autoriteiten in de Europese Unie als bron gebruikt om te controleren of producten die onder dergelijke maatregelen vallen en die in de Europese Unie in de handel zijn gebracht, voldoen aan de traceerbaarheidsvoorschriften;
- c) nemen de relevante autoriteiten in de Europese Unie in geval van verschillen tussen de documentatie, vergunningen, informatie en gegevens van certificeringsregelingen en traceerbaarheids- en monitoringsystemen die officieel zijn erkend, geregistreerd of vastgesteld door de ondertekenende Mercosur-staten, en de informatie die door de eerstgenoemde autoriteiten wordt gebruikt, op verzoek onverwijld de door de ondertekenende Mercosur-staten verstrekte informatie en verduidelijkingen in overweging, en
- d) verleent de Europese Unie, erkennende dat marktdeelnemers en handelaren in de Europese Unie in het kader van hun zorgvuldigheidsverplichtingen gebruik kunnen maken van traceerbaarheids-, certificerings- of andere door derden geverifieerde regelingen, op verzoek van de relevante autoriteiten van de ondertekenende Mercosur-staten, steun voor transparante en onafhankelijke beoordelingen van traceerbaarheids-, certificerings- of andere door derden geverifieerde regelingen en de afstemming daarvan op vereisten en goede praktijken.

56. Niets in deze afdeling mag worden opgevat of geïnterpreteerd als een afwijking, wijziging of opneming van nieuwe definities met betrekking tot de bescherming van beboste ecosystemen in het recht van een Partij.

DEEL C

SLOTBEPALINGEN

57. Deze bijlage maakt integrerend deel uit van hoofdstuk 18.
58. Overeenkomstig artikel 1.5, lid 1, is de Europese Unie verantwoordelijk voor de nakoming van de verbintenissen in deze bijlage.
59. Overeenkomstig artikel 1.5, lid 2, is elk van de ondertekenende Mercosur-staten verantwoordelijk voor de nakoming van de verbintenissen in deze bijlage, tenzij in deze bijlage anders is bepaald.
60. Overeenkomstig artikel 18.15, lid 4, zijn de Partijen bij een geschil uit hoofde van hoofdstuk 18 voor elke aangelegenheid die zich in het kader van deze bijlage voordoet, zoals vermeld in artikel 21.3.
61. Overeenkomstig artikel 18.15, lid 5, kan geen enkele Partij een beroep doen op geschillenbeslechting uit hoofde van hoofdstuk 21 voor aangelegenheden die zich in het kader van deze bijlage voordoen.
62. De vaststelling en uitvoering van de bepalingen van deze bijlage mag niet worden opgevat als een erkenning dat de marktvereisten van een Partij in overeenstemming zijn met de regels en beginselen van de WTO, en doet geen afbreuk aan de rechten van een Partij uit hoofde van de WTO-overeenkomsten.

PROCEDUREREGELS VOOR ARBITRAGE

I. KOSTEN

1. De aan de arbiters betaalde bezoldiging omvat alle aan hun assistenten verschuldigde bezoldigingen en onkosten. Het Handelscomité stelt tijdens zijn eerste vergadering regels vast betreffende de bezoldiging en onkostenvergoeding van arbiters. Indien het Handelscomité dergelijke regels niet heeft vastgesteld, worden de bezoldiging en onkostenvergoeding van arbiters vastgesteld overeenkomstig de WTO-praktijk.

II. KENNISGEVINGEN

2. De Partijen en het arbitragepanel verstrekken verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten per e-mail of langs andere elektronische weg waarbij de verzending ervan wordt geregistreerd. De dergelijke kennisgeving wordt geacht te zijn afgeleverd op de datum van verzending ervan, tenzij wordt aangetoond dat dat niet het geval is. Een kopie van de documenten wordt ook per post of op een andere door de Partijen overeengekomen wijze verstrekt, met inbegrip van een kennisgeving van de datum van verzending.
3. Verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten worden als volgt verzonden:
  - a) van het arbitragepanel aan beide Partijen tegelijkertijd;
  - b) van een Partij aan het arbitragepanel, gekopieerd naar de andere Partij;

- c) van een Partij aan de andere Partij, gekopieerd naar het panel, naargelang het geval, of
  - d) van de medevoorzitter van het Handelscomité naar de arbiters op grond van regel 10, punt c), met kopie aan de andere medevoorzitter en aan de Partijen.
4. Alle kennisgevingen worden gericht aan het tijdelijke voorzitterschap van de Mercosur, indien de Mercosur partij is, of aan de betrokken nationale coördinator indien een ondertekenende Mercosur-staat partij is, respectievelijk aan het directoraat-generaal Handel van de Europese Commissie van de Europese Unie. Indien de vertegenwoordigers van de Partijen reeds zijn aangewezen, worden alle kennisgevingen ook aan hen gericht.
  5. Kleine verschrijvingen in verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten in verband met de procedure voor het arbitragepanel kunnen worden hersteld door de indiening van een nieuw document waarin de wijzigingen duidelijk zijn aangegeven.
  6. De door een Partij ingediende documenten worden naar behoren ondertekend om te worden geacht officieel aan het arbitragepanel te zijn voorgelegd.
  7. Indien de laatste dag waarop een document kan worden ingediend, op een niet-werkdag van de instellingen van de Europese Unie of van een ondertekenende Mercosur-staat valt, naargelang het geval, eindigt de periode van indiening van het document op de eerstvolgende werkdag.
  8. De voorzitter van het arbitragepanel is verantwoordelijk voor de interne en externe communicatie van het arbitragepanel, met inbegrip van kennisgevingen tussen de Partijen en het arbitragepanel.

9. De voorzitter van het arbitragepanel is verantwoordelijk voor het bijhouden van het dossier van de procedure. De voorzitter verstrekt een van de Partijen, op diens verzoek, een afschrift van het dossier van de procedure nadat de scheidsrechterlijke uitspraak is gedaan. De voorzitter bewaart het oorspronkelijke dossier gedurende 5 (vijf) jaar na de datum waarop het arbitrale vonnis is gewezen of de uitspraak is gedaan. Aan het einde van die termijn zendt de voorzitter het oorspronkelijke dossier toe aan de klagende Partij. De klagende Partij verstrekt de verwerende Partij op haar verzoek een kopie van het dossier.

III. AANVANG VAN DE ARBITRAGE

10. Wat de aanstelling van een arbiter betreft, geldt het volgende:
- a) Indien een lid van het arbitragepanel op grond van artikel 21.9 of regel 26 en de regels 28 tot en met 31 door loting moet worden aangewezen, worden vertegenwoordigers van beide Partijen tijdig uitgenodigd om bij de loting aanwezig te zijn. In elk geval vindt de loting plaats met de aanwezige Partij of Partijen. De medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij stelt de medevoorzitter van de verwerende Partij onverwijld in kennis van de datum, het tijdstip en de plaats van de loting.
  - b) Indien een van de in artikel 21.8, lid 3, bedoelde deellijsten niet is opgesteld, wijst de medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij uiterlijk 5 (vijf) dagen na de datum van indiening van het in artikel 21.8, lid 5, bedoelde verzoek door loting de arbiter aan uit de natuurlijke personen die door een of beide Partijen formeel zijn voorgedragen voor de opstelling van die specifieke deellijst.
  - c) De medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij stelt de arbiters in kennis van hun benoeming.

- d) Een arbiter die overeenkomstig de procedure van artikel 21.9 is aangesteld, bevestigt uiterlijk 5 (vijf) dagen na de datum van ontvangst van de kennisgeving van zijn aanstelling schriftelijk aan de medevoorzitters van het Handelscomité dat hij of zij beschikbaar is om als lid van het arbitragepanel op te treden. In de kennisgeving waarin zijn of haar beschikbaarheid wordt bevestigd, bevestigt de arbiter ook uitdrukkelijk dat hij of zij de bepalingen van bijlage 21-B naleeft en zich ertoe verbindt die na te leven.
- e) Tenzij de Partijen anders overeenkomen, komen zij binnen 7 (zeven) dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel met dat panel bijeen om te beslissen over de aangelegenheden die de Partijen of het arbitragepanel passend achten. De leden van het arbitragepanel en de vertegenwoordigers van de Partijen kunnen per telefoon of per videoconferentie aan de vergadering deelnemen. Vóór die vergadering stellen de Partijen het arbitragepanel in kennis van hun aangewezen vertegenwoordigers, alsook van het adres, de telefoonnummers en de e-mailadressen waarnaar de mededelingen die in de loop van de procedure ontstaan, moeten worden verzonden.

11. Wat de taakomschrijving van het arbitragepanel betreft, geldt het volgende:

- a) Tenzij de Partijen uiterlijk 5 (vijf) dagen na de datum van aanstelling van de arbiters anders overeenkomen, is het mandaat van het arbitragepanel:

“in het licht van de door de Partijen aangehaalde bepalingen de in het verzoek om instelling van het arbitragepanel bedoelde aangelegenheid onderzoeken, zich uitspreken over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met de bestreken bepalingen of over de vraag of de maatregel in kwestie de voordelen die de klagende Partij uit hoofde van de bedoelde bepalingen toekomt, tenietdoet of wezenlijk beperkt op een wijze die het handelsverkeer tussen de Partijen ongunstig beïnvloedt, naargelang het geval, en een scheidsrechterlijke uitspraak te doen overeenkomstig artikel 21.14”.

- b) De Partijen stellen het arbitragepanel uiterlijk 3 (drie) dagen na hun instemming in kennis van het overeengekomen mandaat.

IV. EERSTE STUKKEN

12. Uiterlijk 30 (dertig) dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel dient de klagende Partij haar eerste schriftelijke stuk in. Uiterlijk 30 (dertig) dagen na de datum van indiening van het eerste schriftelijke stuk dient de verwerende Partij haar verweerschrift in.
13. In het oorspronkelijke verzoek wordt het verzoek van de Partij duidelijk vermeld, met vermelding van de betrokken maatregelen, de rechtsgrondslag van de klacht en een samenvatting van de relevante feiten en omstandigheden.
14. In het verweerschrift worden de feiten en argumenten van de verwerende Partij vermeld waarop haar verweer is gebaseerd.

V. BEWIJSMATERIAAL

15. Het eerste stuk en het verweerschrift bevatten alle beschikbare bewijsstukken, met inbegrip van deskundig of technisch advies. Anders legt elke Partij het arbitragepanel zo spoedig mogelijk en uiterlijk 5 (vijf) dagen vóór de datum van de eerste hoorzitting alle feitelijke gegevens voor, behalve met betrekking tot bewijsmateriaal dat nodig is voor weerleggingen, antwoorden op vragen of opmerkingen over de antwoorden van de andere Partij. Het arbitragepanel kan, mits naar behoren gemotiveerd, uitzonderingen op deze regel toestaan. In dergelijke gevallen wordt de andere Partij in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over het nieuw overgelegde bewijsmateriaal.

16. In alle gevallen wordt elke Partij in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over het door de andere Partij overgelegde bewijsmateriaal.
17. Alle door een Partij overgelegde bewijsstukken worden in het procesdossier bewaard.
18. Het arbitragepanel kan getuigen of deskundigen slechts in aanwezigheid van beide Partijen horen.

VI. WERKWIJZE VAN ARBITRAGEPANELS

19. De voorzitter van het arbitragepanel zit alle bijeenkomsten van het panel voor. Het arbitragepanel kan aan de voorzitter de bevoegdheid tot het nemen van administratieve en procedurele besluiten delegeren. Die besluiten worden ter kennis gebracht van de andere arbiters en, indien passend, van de Partijen.
20. Het arbitragepanel kan zijn werkzaamheden verrichten met alle middelen, waaronder telefoon, fax, computerverbindingen of videoconferentie.
21. Hoewel alleen arbiters aan de beraadslagingen van het arbitragepanel mogen deelnemen, kan het panel toestaan dat de assistenten van de arbiters de beraadslagingen van het panel bijwonen.
22. Het opstellen van uitspraken is een exclusieve bevoegdheid van het arbitragepanel, die niet mag worden overgedragen.
23. Wanneer zich een procedureel vraagstuk voordoet dat niet in de bepalingen van hoofdstuk 21 of deze bijlage is geregeld, kan het arbitragepanel na overleg met de Partijen een geschikte procedure vaststellen die in overeenstemming is met die bepalingen.

24. Wanneer het arbitragepanel van oordeel is dat een procedurele termijn moet worden gewijzigd of dat een andere procedurele of administratieve aanpassing nodig is, stelt het de Partijen schriftelijk in kennis van de redenen voor de wijziging of aanpassing onder vermelding van de vereiste termijn of aanpassing. Het arbitragepanel kan een dergelijke wijziging of aanpassing na overleg met de Partijen goedkeuren. De termijnen van artikel 21.14, lid 4, worden niet gewijzigd.

VII. WIJZIGING VAN DE LIJST VAN ARBITERS

25. De lijst van arbiters kan te allen tijde op initiatief van een Partij worden gewijzigd. Elke Partij kan nieuwe personen voorstellen door de andere Partij in kennis te stellen van de voorgestelde namen. De Partijen bespreken het voorstel uiterlijk 1 (één) maand na ontvangst van de kennisgeving van de voorgestelde namen. Het Handelscomité neemt uiterlijk 6 (zes) maanden na die kennisgeving een besluit tot wijziging van de lijst.

VIII. VERVANGING VAN ARBITERS

26. Indien een arbiter niet aan de procedure kan deelnemen, zich terugtrekt of moet worden vervangen, wordt overeenkomstig artikel 21.9 en punt 10 van deze bijlage een vervanger aangewezen.
27. Indien een Partij van oordeel is dat een arbiter de gedragscode van bijlage 21-B niet naleeft en om die reden moet worden vervangen, stelt zij de andere Partij daarvan uiterlijk 15 (vijftien) dagen na de datum waarop zij bewijs heeft verkregen van de omstandigheden die aan de wezenlijke schending van de gedragscode door de arbiter ten grondslag liggen, in kennis, zoals vastgesteld in bijlage 21-B.

28. Indien een Partij bij het geschil van oordeel is dat een andere arbiter dan de voorzitter de gedragscode van bijlage 21-B niet naleeft, plegen de Partijen overleg en vervangen zij, indien zij dat overeenkomen, de arbiter en wijzen zij een vervanger aan volgens de procedure van artikel 21.9 en regel 10 van deze bijlage. Indien de Partijen binnen 5 (vijf) dagen na de datum van de in regel 27 bedoelde kennisgeving geen overeenstemming bereiken over de vraag of een arbiter moet worden vervangen, kan elke Partij verzoeken de aangelegenheid voor te leggen aan de voorzitter van het arbitragepanel, wiens beslissing definitief is.
29. Indien een andere arbiter dan de voorzitter moet worden vervangen, en indien de betrokken Partij er niet in slaagt de vervanging van een arbiter aan te wijzen, wijst de voorzitter door loting een nieuwe arbiter aan uit dezelfde deellijst als de te vervangen arbiter overeenkomstig de procedure van artikel 21.9, lid 4. De nieuwe arbiter wordt uiterlijk 5 (vijf) dagen na de datum van indiening van het verzoek bij de voorzitter aangewezen.
30. Indien een Partij van mening is dat de voorzitter de gedragscode van bijlage 21-B niet naleeft en om die reden moet worden vervangen, stelt zij de andere Partij daarvan uiterlijk 15 (vijftien) dagen na de datum waarop zij bewijs heeft verkregen van de omstandigheden die ten grondslag liggen aan de wezenlijke schending door de arbiter van de gedragscode in bijlage 21-B, daarvan in kennis. De Partijen plegen overleg en vervangen, indien zij dat overeenkomen, de voorzitter en wijzen een vervanger aan volgens de procedure van artikel 21.9 en regel 10 van deze bijlage.

31. Indien de Partijen binnen 5 (vijf) dagen na de datum van ontvangst van de in regel 30 bedoelde kennisgeving geen overeenstemming bereiken over de vraag of de voorzitter moet worden vervangen, wordt een nieuwe voorzitter, tenzij de Partijen anders overeenkomen, door loting aangewezen door de medevoorzitter van het Handelscomité uit de verzoekende Partij of door die medevoorzitter aangewezen uit de in artikel 21.8, lid 3, punt c), bedoelde deellijst. De nieuwe voorzitter wordt uiterlijk 5 (vijf) dagen na de datum van indiening van het verzoek bij de medevoorzitter van het Handelscomité door de verzoekende Partij aangewezen.
32. De arbitrageprocedure wordt geschorst gedurende de termijn die nodig is om de procedures van de punten 27, 28, 29, 30 en 31 te doorlopen.

IX. HOORZITTINGEN

33. Tenzij anders is overeengekomen, is de verwerende Partij belast met het logistieke beheer van de hoorzittingen voor geschillenbeslechting. De voorzitter van het arbitragepanel stelt in overleg met de Partijen en de overige leden van het arbitragepanel de datum en het tijdstip van de hoorzitting vast en zendt de Partijen daarvan een schriftelijke bevestiging. Tenzij de hoorzitting achter gesloten deuren plaatsvindt, wordt die informatie door de Partij die met de logistieke organisatie van de hoorzitting belast is, tevens openbaar gemaakt. Tenzij een van de Partijen daar bezwaar tegen heeft, kan het arbitragepanel besluiten geen hoorzitting te organiseren.
34. Tenzij de Partijen anders overeenkomen, wordt de terechtzitting gehouden:
- a) indien de Europese Unie de verwerende Partij is, in Brussel, België;
  - b) indien de Mercosur de verwerende Partij is, in Asunción, Paraguay, en

- c) indien de verwerende Partij 1 (een) of meer ondertekenende Mercosur-staten is, op de door die staten aangegeven plaats.
35. Het arbitragepanel kan aanvullende hoorzittingen organiseren indien de Partijen zulks overeenkomen.
36. Alle arbiters zijn gedurende de gehele hoorzitting aanwezig.
37. De volgende personen kunnen een hoorzitting bijwonen, ongeacht of de procedure openstaat voor het publiek:
- a) vertegenwoordigers van de Partijen;
  - b) adviseurs van de Partijen;
  - c) administratief personeel, tolken, vertalers, en
  - d) assistenten van de arbiters.

Alleen de vertegenwoordigers en adviseurs van de Partijen mogen het woord tot het arbitragepanel richten.

38. Uiterlijk 5 (vijf) dagen voor de datum van een hoorzitting verstrekt elk van beide Partijen het arbitragepanel een lijst met de namen van de personen die namens die Partij op de hoorzitting pleidooien of uiteenzettingen zullen houden en van de vertegenwoordigers of adviseurs die de hoorzitting zullen bijwonen. Een Partij kan haar lijst na die termijn wijzigen, indien dat naar behoren gerechtvaardigd is.

39. De hoorzittingen van het arbitragepanel staan open voor het publiek, tenzij de Partijen anders besluiten. De hoorzittingen van het arbitragepanel worden geheel of gedeeltelijk gesloten voor het publiek wanneer de stukken of argumenten van een Partij informatie bevatten die door die Partij als vertrouwelijk zijn aangemerkt.
40. De hoorzitting wordt door het arbitragepanel op de volgende wijze gevoerd, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de klagende Partij en de verwerende Partij evenveel tijd krijgen toegewezen:
- a) Pleidooi:
    - i) pleidooi van de klagende Partij;
    - ii) argument van de verwerende Partij.
  - b) Weerlegging:
    - i) repliek van de klagende Partij;
    - ii) dupliek van de verwerende Partij.
41. Het arbitragepanel kan op elk ogenblik van de hoorzitting vragen aan een van beide Partijen stellen.
42. Het arbitragepanel ziet erop toe dat van elke hoorzitting een proces-verbaal of audio-opname wordt (op)gemaakt, dat/die zo spoedig mogelijk aan de Partijen wordt verstrekt. De Partijen kunnen opmerkingen maken over de nauwkeurigheid van het proces-verbaal, die door het arbitragepanel in overweging kunnen worden genomen.

43. Elk van beide Partijen kan binnen 10 (tien) dagen na de datum van de hoorzitting bij het arbitragepanel een aanvullend schriftelijk stuk indienen, met een kopie voor de andere Partij, over alle aspecten die tijdens de hoorzitting aan de orde zijn gekomen.

X. SCHRIFTELIJKE VRAGEN

44. Het arbitragepanel kan te allen tijde tijdens de procedure aan een of beide Partijen schriftelijk vragen stellen en een redelijke termijn voor de indiening van hun antwoorden vaststellen. Beide Partijen ontvangen een kopie van de vragen van het arbitragepanel.
45. Een Partij verstrekt de andere Partij ook een kopie van haar schriftelijke antwoord op de vragen van het arbitragepanel. Elk van beide Partijen krijgt de gelegenheid om binnen 7 (zeven) dagen na de datum van ontvangst van de kopie schriftelijke opmerkingen over het antwoord van de andere Partij te maken.

XI. VERTROUWELIJKHEID

46. Wanneer een hoorzitting van het arbitragepanel overeenkomstig regel 39 niet openbaar is, respecteren de Partijen en hun adviseurs de vertrouwelijkheid van de zitting. Informatie die door de andere Partij aan het arbitragepanel is verstrekt en als vertrouwelijk is aangemerkt, wordt door elk van beide Partijen en hun adviseurs vertrouwelijk behandeld. Wanneer een Partij het arbitragepanel een vertrouwelijke versie van haar schriftelijke stukken verstrekt, dient zij op verzoek van de andere Partij zo snel mogelijk, doch uiterlijk 30 (dertig) dagen na de datum van het verzoek of, indien dat later is, na de datum van indiening van de stukken, tevens een niet-vertrouwelijke samenvatting van de stukken in, die openbaar mag worden gemaakt. Niets in deze bijlage staat eraan in de weg dat een Partij haar eigen standpunten openbaar maakt voor zover zij, wanneer zij naar door de andere Partij verstrekte informatie verwijst, geen informatie openbaar maakt die door de andere Partij als vertrouwelijk is aangemerkt.

XII. EENZIJDIGE CONTACTEN

47. Het arbitragepanel ontmoet een Partij niet of communiceert niet met een Partij in afwezigheid van de andere Partij.
48. Leden van het arbitragepanel mogen geen aspecten van de inhoud van de procedure met de Partijen bespreken in afwezigheid van de andere arbiters.

XIII. INLICHTINGEN EN TECHNISCH ADVIES

49. Het arbitragepanel stelt de Partijen in kennis van zijn voornemen om deskundigen of informatie uit relevante bronnen om advies te vragen. Voor alle duidelijkheid: het op grond van deze bepaling verkregen advies of de op grond van deze bepaling verkregen informatie voldoet niet aan de op hen rustende bewijslast.
50. Het arbitragepanel houdt rekening met de kosten van verzoeken om informatie of advies van deskundigen om de kosten van de geschillenbeslechtsingsprocedure niet buitensporig te verhogen.
51. Het arbitragepanel verstrekt de Partijen een kopie van de ontvangen informatie of het ontvangen advies van de deskundige en verleent hun een redelijke termijn om hun opmerkingen in te dienen.

XIV. MEMORIES VAN *AMICI CURIAE*

52. Tenzij de Partijen binnen 5 (vijf) dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel anders overeenkomen, kan het arbitragepanel ongevraagde schriftelijke instructies ontvangen van belanghebbende natuurlijke personen van een Partij of rechtspersonen die op het grondgebied van een Partij zijn gevestigd en onafhankelijk zijn van de regering van een van de Partijen, indien die uiterlijk 10 (tien) dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel door het arbitragepanel worden ontvangen. Die opmerkingen worden hierna “opmerkingen van *amici curiae*” genoemd.
53. Opmerkingen van *amici curiae*:
- a) zijn beknopt en in geen geval langer zijn dan 22 500 (tweeëntwintigduizend vijfhonderd) tekens, met inbegrip van spaties, voetnoten, aantekeningen aan het einde van de tekst en eventuele bijlagen;
  - b) zijn rechtstreeks relevant voor de kwestie die door het arbitragepanel wordt onderzocht;
  - c) bevatten een beschrijving van de persoon die de opmerking indient, ongeacht of dat een natuurlijke of rechtspersoon is, met inbegrip van de nationaliteit of plaats van vestiging, de aard van zijn werkzaamheden en, in het geval van een rechtspersoon, informatie over zijn leden, zijn rechtsvorm en zijn algemene doelstellingen;

- d) bevatten informatie over eventuele financieringsbronnen;
- e) bevatten nadere informatie over het belang dat de persoon bij de arbitrageprocedure heeft, en
- f) zijn opgesteld in de door de Partijen gekozen taal of in een van de officiële talen van de WTO overeenkomstig de artikelen 56, 57 en 58.

54. Het arbitragepanel vermeldt in zijn vonnis alle stukken die het overeenkomstig de punten 52 en 53 heeft ontvangen. Het arbitragepanel is niet verplicht in zijn vonnis op de in de bijdragen naar voren gebrachte argumenten in te gaan. Het arbitragepanel zorgt ervoor dat de Partijen vóór de datum van de hoorzitting schriftelijk opmerkingen kunnen maken over alle opmerkingen van *amici curiae*. Een Partij dient eventuele opmerkingen uiterlijk 10 (tien) dagen na ontvangst van de opmerkingen in, en het arbitragepanel houdt daarmee rekening.

XV. DRINGENDE GEVALLEN

55. In dringende gevallen als bedoeld in hoofdstuk 21 kan het arbitragepanel de in deze bijlage vastgestelde termijnen na raadpleging van de Partijen zo nodig aanpassen, in welk geval het de Partijen hiervan in kennis stelt.

XVI. VERTALING EN VERTOLKING

56. Tijdens het in artikel 21.5 bedoelde overleg, en uiterlijk op de in regel 10, punt e), bedoelde bijeenkomst, proberen de Partijen tot overeenstemming te komen over een gemeenschappelijke werktal voor de procedure voor het arbitragepanel.

57. Indien de Partijen het niet eens kunnen worden over een gemeenschappelijke werktal, kan elke Partij een van haar officiële talen als werktal voor de procedure kiezen. Indien een Partij echter een taal kiest die geen officiële taal van de WTO is, verstrekt zij op het moment van indiening een vertaling van al haar schriftelijke stukken in de door de andere Partij gekozen taal en draagt zij de kosten voor de vertolking van haar pleidooien naar en uit de door de andere Partij gekozen taal.
58. Scheidsrechterlijke uitspraken en vonnissen worden gedaan in de gemeenschappelijke werktal die door de Partijen wordt gekozen. Indien de Partijen geen overeenstemming kunnen bereiken over een gemeenschappelijke werktal, worden de uitspraken en vonnissen van het arbitragepanel gedaan in een door het arbitragepanel gekozen officiële taal van de WTO. Alle eventuele kosten voor het vertalen van een uitspraak of vonnis van het arbitragepanel worden gelijkelijk door de Partijen gedragen.
59. Elke Partij kan uiterlijk 5 (vijf) dagen na ontvangst opmerkingen maken over de juistheid van de vertaling van een overeenkomstig deze bijlage opgesteld document.

XVII.BEREKENING VAN DE TERMIJNEN

60. Met inachtneming van punt 2 worden, wanneer een Partij aantoont dat zij een document op een andere datum heeft ontvangen dan de andere Partij, de termijnen die worden berekend op basis van de datum van ontvangst van dat document, vanaf de laatste datum van ontvangst van dat document berekend.

XVIII. OVERIGE PROCEDURES

61. Deze bijlage is ook van toepassing op de uit hoofde van de artikelen 21.18 tot en met 21.21 vastgestelde procedures. De in deze bijlage vermelde termijnen worden in dat geval echter vervangen door de bijzondere termijnen die voor de vaststelling van een uitspraak door het arbitragepanel in die andere procedures zijn vastgelegd.
62. Indien het oorspronkelijke arbitragepanel, of een of meer van de leden ervan, niet opnieuw bijeen kan komen voor de uit hoofde van de artikelen 21.18, 21.19, 21.20 en 21.21 vastgestelde procedures, zijn de procedures van artikel 21.9 van toepassing.

XIX. ARBITRAAL VONNIS

63. Het arbitrale vonnis bevat, naast alle andere elementen die het arbitragepanel passend acht, de volgende gegevens:
  - a) de identificatie van de Partijen;
  - b) de naam van elk van de leden van het arbitragepanel en de datum van instelling ervan;
  - c) het mandaat van het arbitragepanel, met inbegrip van een beschrijving van de maatregel in kwestie;
  - d) de argumenten van elk van de Partijen;
  - e) een beschrijving van het verloop van de arbitrageprocedure, met inbegrip van een samenvatting van de genomen maatregelen;

- f) een beschrijving van de feitelijke elementen van het geschil;
  - g) de in verband met het geschil genomen beslissing, met vermelding van de feitelijke en juridische gronden;
  - h) de datum waarop het vonnis is gewezen, en
  - i) de handtekening van alle leden van het arbitragepanel.
-

GEDRAGSCODE VOOR LEDEN VAN ARBITRAGEPANELS EN BEMIDDELAARS

I. Plichten in het kader van de procedure

1. Elke kandidaat en elke arbiter vermijdt laakbaar gedrag en de schijn van laakbaar gedrag, is onafhankelijk en onpartijdig, vermijdt directe en indirecte belangenconflicten en neemt bij zijn of haar gedrag de hoogste normen in acht, zodat de integriteit en onpartijdigheid van de regeling inzake geschillenbeslechting gegarandeerd is. Voormalige arbiters leven de verplichtingen in de punten 14, 15, 16 en 17 van deze bijlage na.

II. Openbaarmakingsplicht

2. Voorafgaand aan de bevestiging van hun aanwijzing als arbiter uit hoofde van artikel 21.9 geven de kandidaten opening van zaken over alle belangen, relaties of aangelegenheden die van invloed kunnen zijn op hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij tijdens de procedure de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid zouden kunnen wekken. Daartoe stellen de kandidaten alles in het werk wat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om na te gaan of er sprake is van dergelijke belangen, relaties of aangelegenheden.
3. Kandidaten of arbiters richten mededelingen betreffende feitelijke of mogelijke schendingen van deze bijlage tot het Handelscomité, ter overweging door de Partijen.

4. Na hun aanwijzing blijven de arbiters alles in het werk stellen wat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om na te gaan of er sprake is van de in punt 3 bedoelde belangen, relaties of aangelegenheden en geven zij opening van zaken. Op grond van de verplichting tot openbaarmaking zijn arbiters voortdurend gehouden dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden openbaar te maken wanneer die zich tijdens de procedure voordoen. De arbiters geven opening van zaken over dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden door daarvan, ter overweging door de Partijen, schriftelijk mededeling te doen aan het Handelscomité.

III. TAKEN VAN ARBITERS

5. Na bevestiging van zijn of haar aanstelling is een arbiter beschikbaar om zijn of haar taken gedurende de gehele procedure, met inbegrip van alle procedures uit hoofde van de artikelen 21.18 tot en met 21.21, nauwgezet en snel uit te voeren en voert hij of zij zijn of haar taken nauwgezet en snel uit.
6. De arbiters onderzoeken uitsluitend vragen die in de procedure aan de orde worden gesteld en voor de uitspraak noodzakelijk zijn, en delegeren die taak niet aan een andere persoon.
7. De arbiters nemen alle passende maatregelen om ervoor te zorgen dat hun assistenten en personeel bekend zijn met de relevante bepalingen van deze bijlage en dat zij deze bijlage op overeenkomstige wijze naleven.
8. De arbiters onthouden zich van eenzijdige contacten in verband met de procedure.

IV. ONAFHANKELIJKHEID EN ONPARTIIDIGHEID VAN ARBITERS

9. Arbiters zijn onafhankelijk en onpartijdig en vermijden de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid en laten zich niet leiden door eigenbelang, druk van buitenaf, politieke overwegingen, de publieke opinie, loyaliteit aan een Partij of vrees voor kritiek. Arbiters aanvaarden geen instructies van enige organisatie of regering en zijn niet verbonden aan een regering, met inbegrip van overheidsorganisaties, van een Partij.
10. Arbiters mogen rechtstreeks noch middellijk verplichtingen aangaan of voordelen aanvaarden die op welke wijze dan ook de goede uitoefening van hun taken verstoren of lijken te verstoren.
11. Arbiters gebruiken hun positie als lid van het arbitragepanel niet om persoonlijke of particuliere belangen te dienen en onthouden zich van handelingen die de indruk kunnen wekken dat anderen in een bijzondere positie verkeren waardoor zij invloed op hen kunnen uitoefenen.
12. Arbiters laten hun gedrag of oordeel niet beïnvloeden door financiële, zakelijke, professionele, familiale of sociale relaties of verantwoordelijkheden.
13. Arbiters gaan geen relaties aan en verwerven geen financiële belangen wanneer daardoor hun onpartijdigheid in het gedrag kan komen of wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daardoor de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid wordt gewekt.

V. VERPLICHTINGEN VAN VOORMALIGE LEDEN

14. Alle voormalige arbiters onthouden zich van handelingen die de schijn kunnen wekken dat zij bij de uitoefening van hun taken niet onpartijdig waren of dat zij voordeel hebben ontleend aan het besluit of de uitspraak van het arbitragepanel.

VI. VERTROUWELIJKHEID

15. Arbiters of voormalig arbiters mogen op geen enkel tijdstip niet-openbare informatie over of verkregen tijdens een procedure openbaar maken of gebruiken, behalve voor de doeleinden van die procedure, en mogen die informatie in geen geval openbaar maken of gebruiken om persoonlijk voordeel te behalen, anderen voordeel te verschaffen of de belangen van anderen te schaden.
16. Arbiters mogen arbitraire vonnissen of delen daarvan niet openbaar maken voordat zij overeenkomstig artikel 21.14, lid 12, zijn bekendgemaakt.
17. Arbiters of voormalig arbiters maken op geen enkel tijdstip informatie over de beraadslagingen van het arbitragepanel of over het standpunt van een lid openbaar.

VII. VERGOEDING VAN KOSTEN

18. Elke arbiter houdt de gedane uitgaven, alsook de door zijn of haar assistent en personeel gedane uitgaven, bij en overlegt hiervan een eindafrekening.

VIII. BEMIDDELAARS

19. De regels in deze bijlage die van toepassing zijn op arbiters of voormalig arbiters, zijn van overeenkomstige toepassing op bemiddelaars en, indien toepasselijk, op voormalige bemiddelaars.

IX. DESKUNDIGEN

20. De volgende regels zijn van toepassing op de deskundigen wier advies door het arbitragepanel wordt gevraagd:
- a) zij maken alle belangen, relaties of aangelegenheden bekend die hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid in het gedrang kunnen brengen. Deskundigen handelen in hun eigen hoedanigheid en aanvaarden of vragen geen instructies van enige regering of organisatie voor het uitbrengen van hun advies;
  - b) in de loop van de procedure waarover om hun advies wordt verzocht, mogen zij geen eenzijdige contacten onderhouden;
  - c) zij mogen geen niet-openbare informatie openbaar maken of gebruiken die zij tijdens een procedure waarover om hun advies is verzocht hebben verkregen, behalve voor de doeleinden van de procedure, en mogen die informatie in geen geval openbaar maken of gebruiken om persoonlijk voordeel te behalen, anderen voordeel te verschaffen of de belangen van anderen te schaden;
  - d) tenzij de Partijen anders overeenkomen, maken zij hun standpunt of delen daarvan niet openbaar vóór de bekendmaking van de arbitrale uitspraak; en
  - e) zij houden hun gedane uitgaven bij en leggen hiervan een eindafrekening over.

21. De adviezen van deskundigen die aan het arbitragepanel worden voorgelegd, gaan vergezeld van of worden voorafgegaan door een verklaring van de deskundige waarin hij of zij bevestigt dat hij of zij zich ertoe verbindt de in lid 20 beschreven verplichtingen na te komen, zoals van toepassing.

BEMIDDELING

ARTIKEL 1

Doelstelling

Deze bijlage heeft tot doel ervoor te zorgen dat door middel van een alomvattende en snelle procedure en met behulp van een bemiddelaar gemakkelijker een onderling overeengekomen oplossing wordt bereikt.

ARTIKEL 2

Informatieverstrekking

1. Op verzoek van een Partij verstrekt de andere Partij onverwijld informatie en beantwoordt zij vragen met betrekking tot bestaande of voorgestelde maatregelen die van wezenlijke invloed zijn op de werking van deze overeenkomst.
2. De uit hoofde van dit artikel verstrekte informatie loopt niet vooruit op de vraag of de maatregel in overeenstemming met deze overeenkomst is.

ARTIKEL 3

Inleiding van de procedure

1. Een Partij kan te allen tijde schriftelijk verzoeken om aan een bemiddelingsprocedure deel te nemen met betrekking tot maatregelen van een Partij die de handel tussen de Partijen nadelig beïnvloeden. In het verzoek zijn voldoende details opgenomen om de zorgen van de verzoekende Partij daarin tot uitdrukking te laten komen en:
  - a) wordt aangegeven om welke specifieke maatregel het gaat;
  - b) wordt uiteengezet wat volgens de verzoekende Partij de negatieve gevolgen van de maatregel voor de handel tussen de Partijen zijn of zullen zijn, en
  - c) wordt toegelicht wat volgens de verzoekende Partij het verband tussen die gevolgen en de maatregel is.
2. De bemiddelingsprocedure kan alleen met wederzijdse instemming van de Partijen worden ingeleid. Wanneer op grond van lid 1 een verzoek wordt gedaan, neemt de Partij waaraan het verzoek is gericht, dat verzoek in welwillende overweging, en antwoordt zij uiterlijk 10 (tien) dagen na ontvangst ervan met een schriftelijke inwilliging of afwijzing. Anders wordt het verzoek geacht te zijn afgewezen.
3. Overleg, waaronder overleg in het kader van hoofdstuk 29, is niet vereist voordat de bemiddelingsprocedure wordt ingeleid. Een Partij dient niettemin in beginsel gebruik te maken van de andere relevante bepalingen inzake samenwerking of overleg waarin deze overeenkomst voorziet alvorens de bemiddelingsprocedure in te leiden.

ARTIKEL 4

Aanwijzing van de bemiddelaar

1. De Partijen streven ernaar uiterlijk 15 (vijftien) dagen na de indiening van de in artikel 3, lid 2, van deze bijlage genoemde aanvaarding overeenstemming te bereiken over een bemiddelaar.
2. Een bemiddelaar mag geen onderdaan van een van beide Partijen zijn, tenzij de Partijen anders overeenkomen.
3. Indien de Partijen binnen de in lid 1 vastgestelde termijn geen overeenstemming over de bemiddelaar kunnen bereiken, kan elk van beide Partijen de medevoorzitter van het Handelscomité van de verzoekende Partij of de door de medevoorzitter aangewezen persoon verzoeken de bemiddelaar door middel van loting aan te wijzen uit de uit hoofde van artikel 21.8, lid 3, punt c), opgestelde deellijst. De vertegenwoordigers van beide Partijen worden tijdig uitgenodigd om bij de loting aanwezig te zijn. In elk geval vindt de loting plaats met de aanwezige Partij of Partijen.
4. De medevoorzitter van het Handelscomité van de verzoekende Partij of zijn of haar plaatsvervanger wijst de bemiddelaar aan binnen 5 (vijf) dagen na het op grond van artikel 3, lid 2, van deze bijlage ingediende verzoek.
5. Indien de in artikel 21.8, lid 3, punt c), van deze overeenkomst bedoelde deellijst niet wordt opgesteld op het moment dat een verzoek op grond van lid 3 van dit artikel wordt ingediend, wordt de bemiddelaar door loting aangewezen uit de personen die formeel door een of beide Partijen zijn voorgedragen.
6. De bemiddelaar is de Partijen op onpartijdige en transparante wijze behulpzaam bij het scheppen van duidelijkheid over de maatregel en de mogelijke gevolgen ervan voor de handel, en bij het vinden van een onderling overeengekomen oplossing.
7. Bijlage 21-B is van overeenkomstige toepassing op bemiddelaars.

8. De punten 2 tot en met 9 en 56 tot en met 59 van de procedureregels voor arbitrage van bijlage 21-A zijn van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 5

Regels voor de bemiddelingsprocedure

1. Uiterlijk 10 (tien) dagen na de aanstelling van de bemiddelaar dient de Partij die de bemiddelingsprocedure heeft ingeleid bij de bemiddelaar en de andere Partij schriftelijk een gedetailleerde beschrijving in van zijn zorgen, in het bijzonder van de werking van de maatregel in kwestie en de gevolgen ervan voor de handel. Uiterlijk 20 (twintig) dagen na ontvangst van die beschrijving kan de andere Partij schriftelijke opmerkingen over de beschrijving indienen. Elke Partij kan in haar beschrijving of opmerkingen alle informatie opnemen die zij relevant acht.
2. De bemiddelaar kan bepalen wat de meest geschikte wijze is om duidelijkheid over de betrokken maatregel en de mogelijke gevolgen ervan voor de handel te scheppen. De bemiddelaar kan met name bijeenkomsten tussen de Partijen organiseren, de Partijen gezamenlijk of afzonderlijk raadplegen, alsook aanvullende ondersteuning bieden waarom de Partijen hebben verzocht. Met instemming van de Partijen verzoekt de bemiddelaar om bijstand van of overleg met relevante deskundigen en belanghebbenden.
3. De bemiddelaar geeft geen advies en maakt evenmin opmerkingen over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met deze overeenkomst. De bemiddelaar kan advies aanbieden en een oplossing voorstellen ter overweging door de Partijen. De Partijen kunnen de voorgestelde oplossing aanvaarden of afwijzen of een andere oplossing overeenkomen.
4. De bemiddelingsprocedure vindt plaats op het grondgebied van de Partij waaraan het verzoek werd gericht, of op enige andere locatie of op enige andere wijze waarover onderling overeenstemming tussen de Partijen is bereikt.

5. De Partijen streven ernaar uiterlijk 60 (zestig) dagen na de aanstelling van de bemiddelaar tot een onderling overeengekomen oplossing te komen. In afwachting van een definitieve overeenkomst kunnen de Partijen mogelijke tussentijdse oplossingen overwegen, met name wanneer de maatregel betrekking heeft op bederfelijke goederen of andere goederen of diensten die snel hun kwaliteit verliezen.

6. De oplossing kan worden goedgekeurd door middel van een besluit van het Handelscomité. De voltooiing van de tussen de Partijen onderling overeengekomen oplossing kan afhankelijk zijn van de voltooiing van eventueel noodzakelijke interne procedures. Onderling overeengekomen oplossingen worden openbaar gemaakt zonder informatie die een Partij als vertrouwelijk heeft aangemerkt.

7. Op verzoek van de Partijen dient de bemiddelaar bij de Partijen een ontwerp van het feitenverslag in, dat een korte samenvatting bevat van de maatregel in kwestie, de gevolgde procedures en, in voorkomend geval, de onderling overeengekomen oplossing, met inbegrip van eventuele tussentijdse oplossingen. De bemiddelaar biedt de Partijen 15 (vijftien) dagen de gelegenheid om hun opmerkingen over het ontwerpverslag kenbaar te maken. Na bestudering van de binnen die termijn ontvangen opmerkingen van de Partijen dient de bemiddelaar bij de Partijen binnen 15 (vijftien) dagen een definitief feitenverslag in. Het feitenverslag omvat geen interpretatie van deze overeenkomst.

8. De procedure wordt beëindigd:

- a) door goedkeuring van een door de Partijen onderling overeengekomen oplossing, op de datum van goedkeuring ervan;
- b) door onderlinge overeenstemming van de Partijen in de loop van de procedure, op de datum van die overeenstemming;
- c) door een schriftelijke verklaring van de bemiddelaar, na overleg met de Partijen, waarin wordt aangegeven dat verdere bemiddelingsinspanningen geen nut hebben, op de datum van die verklaring, of

- d) door een schriftelijke verklaring van een Partij nadat mogelijke onderling overeengekomen oplossingen in de bemiddelingsprocedure zijn onderzocht en adviezen en voorgestelde oplossingen van de bemiddelaar in overweging zijn genomen, op de datum van die verklaring.

ARTIKEL 6

Uitvoering van een onderling overeengekomen oplossing

1. Wanneer de Partijen een oplossing zijn overeengekomen, neemt elke Partij de maatregelen die zij nodig acht om de onderling overeengekomen oplossing binnen de overeengekomen termijn uit te voeren.
2. De uitvoerende Partij stelt de andere Partij schriftelijk in kennis van de stappen of maatregelen die worden genomen voor de uitvoering van de onderling overeengekomen oplossing.

ARTIKEL 7

Vertrouwelijkheid

Tenzij de Partijen anders overeenkomen en onverminderd artikel 5, lid 6, zijn alle stappen van de procedure, adviezen of voorgestelde oplossingen daaronder begrepen, vertrouwelijk. Een Partij mag echter openbaar maken dat bemiddeling plaatsvindt.

ARTIKEL 8

Verhouding tot geschillenbeslechtsprocedures

1. De bemiddelingsprocedure doet geen afbreuk aan de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van geschillenbeslechtsprocedures in het kader van deze overeenkomst of van enige andere overeenkomst.

  2. De Partijen beroepen zich niet op de volgende zaken, noch voeren zij die als bewijsmateriaal aan in andere geschillenbeslechtsprocedures in het kader van deel III van deze overeenkomst of in het kader van een andere overeenkomst, noch houdt een panel er rekening mee:
    - a) door de andere Partij in de bemiddelingsprocedure ingenomen standpunten of uit hoofde van artikel 5 verzamelde informatie;
    - b) het feit dat de andere Partij zich bereid heeft verklaard een oplossing te aanvaarden voor de maatregel waarop de bemiddeling betrekking had, of
    - c) door de bemiddelaar gegeven adviezen of gedane voorstellen.

  3. Een bemiddelaar treedt niet op als lid van een panel in het kader van geschillenbeslechtsprocedures in het kader van deze overeenkomst, de WTO-overeenkomst of een andere overeenkomst waarbij de Partijen partij zijn en die betrekking heeft op dezelfde aangelegenheid als die waarvoor hij of zij als bemiddelaar heeft opgetreden.
-